ԺԲ. ՏԱՐԻ 3355 (Ն. Տ.) 2 ՄԱՅԻՍ 1895 — 20 ԱՊՐԻԼ 1895 — 7 ԶԻԼԳԱՏԷ 1312 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԹՂԹ ԳՈՐԾԻՒՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه آره‌سی غزه‌ته‌سی ادارهسنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ճանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օմ. Ռոպի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն
ետ չի տրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԲԱՐԵԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Դպրոցականներու բարեկրթութեան հարցը, որ մեր համեստ չքնաղակին մէջ ալ ուշադրութիւն գրաւած է ատեն ատեն, անցողաբար, առանց մեծ արդիւնք մը տալու, կը յուզուի այս պահուս Ֆրանսական մամուլին մէկ մասին մէջ։ Ֆէյ-ի գրական վերջին յաւելուածը այս նիւթին նուիրած է յօդուած մը, որ լաւատես ըլլալէ հեռի է։ Ֆրանսացիները կը գանգատին իրենց արդի երիտասարդութենէն զոր նախորդ սերունդներուն չափ բարեկիրթ չեն համարիր։ Եւ յանցանքը ուսուցիչներուն կը գտնեն։ Ահա թէ ինչպէս։

«Անուրանալի է որ կրթութիւնը կորսուելու վրայ է ի Ֆրանսա։ Մեր տղաքները գաստիարակուած են, բայց ոչ բարեկիրթ մեծցած։ Լիսէի աշակերտներուն ու աշակերտուհիներուն վարքը ու բարքը ցոյց կուտան որ, եթէ անոնց ուսուցիչները չատ հմուտ են գիտութեանց մէջ, քաղաքավարութեան կողմէ թերու են»։

Վերջին երեսուն տարիներուն մէջ, կըսէ յօդուածագիրը՝ ընդլայնելով իր այս տեսութիւնը, կրթութիւնը չատ բարձի մղուի եղած է։ Այն բարեկրթութիւնը, աշխարհիկ քաղաքավարութիւնը զոր իրեն մենաշնորհ ըրած էր Ֆրանսա և որով իրաւամբ կը պարծէր, տակաւ առ տակաւ անհետացան մեր բարքերէն։ քանի մը բացառութիւններէ զատ, արդի սերունդը կարմարհէտ քաղաքավարութեան ու ազնուականութեան այն աւանդութիւնները որոյմէ չէին հրաժարիր երբեմնի ազնուականները, կեանքի սր և է պարագայի մէջ։

Ժամանակը դրամ է։ այս է դարավերջիկներուն պատասխանը որոնք իրաւունք ունենալ կը կարծեն գործածելու այս արդարացումը, Անգլիայէն ու Ամերիկայէն փոխ առնուած,— ուրիշ չատ մը խօսքերու պէս։ Բայց Ֆրանսայի մէջ այս պատրուակը առաջ անցնողներն անոնք են որ բան մը չեն ըներ,—պարապ նեղութիւն մը յանձն առեր են աշխարհ գալով և կը մեռնին առանց ապացուցանելու թէ իրենց կեանքին ամեն մէկ վայրկեանը ոսկի կ'արժէ։

Շատեր կը կարծեն թէ յոռի օրինակը Ամերիկայէն ու Անգլիայէն կուգայ։ Սխալ է այս, վասն զի, բոլոր ամերիկացիներն ինչպէս նաև Անգլիոյ բարձր դասակարգերը մեծ յարգանք կը տածեն կնոջ, ընտանիքին ու կրօնքին նկատմամբ։ Զանոնք դէջ կրթուած կը դատենք անոր համար որ չունին այն դիւրին կլանդրէն, խոյր պարբերութիւններէ և ուշագրաւ ձեւերէ կազմուող կլանդրէն որ մեզի պէս ժողովուրդներուն յատկանիշն է։ Բայց ա՞յս է միթէ ճշմարիտ քաղաքավարութիւնը։

Պ. Բոլ Պուրժէ առաջինը եղաւ այս տարբերութիւնը մատնանիշ ընող, որ փորձեց ցրել մեր նախապաշարումներն ի մասին անկլո-սաքսոն ցեղերուն։ Հետեւաբար բարեկրթութեան պակասութեան պատճառները այսօրուան տղայոց մեծնալու եղանակին մէջ փնտռելու է։

Բարեկրթութիւնը բոլորովին տարբեր ձեւով կըմբռնուի գործաւոր դասուն ու քաղաքներուն կողմէ։ Բազմաթիւ ու յարատեւ օրինակներ կը հաստատեն զայս։ Այսպէս, այն գործաւորը որ խորտուրդ կուտայ իր զաւակին դանակով մը կտրել հացը կամ խմելէ առաջ դաւաթ բանել այնպէս համոզուած է թէ լաւ սկզբունքներ կը հաղորդէ անոր, մինչ «պատշաճ» ընտանեքի մը մէջ ասանկ արարքներ պիտի կշտամբուէին։

Ուրեմն, երբ երկու տղայ որոյ բնութիւնը, սովորութիւններն ու ձգտումները հիմնապէս կը տարբերին, միևնոյն վարժարանին մէջ գտնուին, միևնոյն անօրէնութեան ներքեւ, մէկը միւսին օրինակին կը հետեւի և փոխադարձաբար. այն ատեն կը պատահի որ բանուորին տղան տուն դառնայ իր վիճակին անյարմար սովորութիւններով ու գաղափարներով։ Իր միջավայրին մէջ օտար կերեւայ և գինուցած է հագիւ ընդնշմարուած պերճանքէ մը։ Ազնուականին զաւակը իրենիներուն քով դառնալով գռեհիկ բացատրութիւններ կը փախցուցնէ բերնէն, ողորմելի ընթացք մը կը բռնէ. ա՛լ բնաւ յարգանք չի տածեր մեծարելի բաներու։

«Կը դաստիարակեն, ա՛լ չեն կրթեր», կըսէ Տիկին Թէնար, «վրայ կը տրուի բայց չմարսուիր, ոչ ալ կ'ըմբռնչնուի այն կրթութիւնը որ կը տրուի այսօր»։

Այժմու կրթութեան պակասին մէկ ուրիշ պատճառն ալ սա է որ ազդկանց և մանչերու վարժարաններու մէջ ուսուցիչներն ապահովապէս չատ հմուտ են՝ բայց բոլորովին կանգիտանան բարեկրթութիւնը և հետեւապէս չեն կրնար հաղորդել զայն իրենց աշակերտներուն։

Իրաց այսպիսի վիճակի մը տարուելիք դարմանները դժուար է դտնել և մանաւանդ դժուար է գործադրել։

Պէտք չէ մոռնալ թէ կրթութիւնը մանաւանդ ընտանիքին պատկանող գործ մըն է։

Մնոդը պարտին կրթել և կը կրթեն իրենց զաւակները պատուէրներով, և մանաւանդ այն օրինակներովը զոր իրենք կուտան։

Դժբախտաբար արդի սերունդը, — այն որ կըսկսի, — տխուր օրինակ մը կ'ընդունի։

Բարեկրթելու համար տղաքը, հարկ է քիչ մը ուշ դպրոց զրկել զանոնք, վասն զի երիտասարդութեան սկիզբն է որ բարի սովորութիւնները կը սկսին։ Երբ անդամ մը անոնց տիրանան, միշտ կը մնան։

Բայց կատարելիք ամենէն մեծ բարեփոխութիւնը այն է որ պէտք է ներմուծուի Ֆրանսայի լիսէներուն մէջ։

Ինչո՞ւ չհաստատել հոն ինչ որ կայ կարգ մը մեծ վանքերու մէջ։ Կենցաղագիտութեան և քաղաքավարութեան դասեր։ Ինչո՞ւ բարեկրթութեան արժանաւոր մը չուզել այն վարժուհիներէն և ուսուցիչներէն որոնք ուսուցչութեան կը սահմանուին։ Վարժապետ և վարժուհի հասցնող մեծ դպրոցներու մէջ ասոր համար կարգապահութեան դասընթացքներ թող հաստատուին։ Անշուշտ չեն պակիր աշխարհիկ կիներ որոնք բարեբաստ ըլլան իրենց ապրուստը ճարելու սերիշները վարժեցնելով այն բաներուն զորս գիտեն շնորհիւ իրենց ծնունդեան և իրենց կացութեան։ Այն ատեն թերեւս աղջիկներուն և տղաքներուն վրայ տեսնենք նուազ թիզ սովորութիւններ և գաղափարներ, ու ամեն պարագայի մէջ ա՛լ չպիտի հանդիպինք կէս-հմուտներու որոնց մեծագոյն մասին հոգին, ըստ Պուռժէի բացատրութեան, «հաչոյ մեքենայ մըն է՝ հաճոյքի մեքենայի մը տրամադրութեան ենթարկուած»։

ՍԴԷՖԱՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Ց'ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ (*)

Ուրբաթ առաւօտ (ապրիլ 7), ըստ Երուպացւոց Ժամը 5½ին, Սդէֆանի իշխանուհին՝ իր ընկերակիցներուն հետ կառքով Բեթղեհէմ գնաց, և այցելեց Ս. Այրին, Մուրը, և Լատինաց յատուկ կառարանէն Սրբուհւոյն անուան նուիրուած եկեղեցին, որ Աստրոյ Ֆրանց Եոզէֆ Կայսեր ծախիւք շինուած է. հետզհետէ պարտեցաւ նաև այն եկեղեցւոյն կից սուրբերկրեայ մատուռները, և տաճարէն դուրս գտնուած Քառասնից Այրը, և այլ սրբատեղիներ։

Իշխանուհին մէկ ժամէ աւելի Բեթղեհեմի մէջ անցուցնելէ յետոյ, Յունաց միայնակեացներու յատկացեալ Հայր Սավայի վանքը գնաց։ Գեղեցիկ սեռին ներկայ չէ այցելել այդ վանքը։ Կաւանդուի թէ, 14 դարեր առաջ Եւտոկիա կայսրուհին ալ Երուսաղէմ գալով՝ վանքս յայտնած է Հայր Սավայի վանքը մտնել, բայց չէ թոյլատրուած։

Այս անգամ, ի պատիւ Սդէֆանի իշխանուհւոյն, թէեւ ուսարեան հիւպատոսարանի կողմէ նոր փորձ մը եղաւ թոյլտուութիւն խնդրելու, իբր բացառութիւն, բայց դարձեալ չարտօնուեցաւ այդ մուտքը, կրօնական օրինապահութեան հակառակ համարուելով։ Ուստի իշխանուհին Սավայի վանքին արտաքին վայրերը միայն այցելելով բաւականացաւ։

Այրի իշխանուհին իրեն համար մեծ հաճոյք կը համարի այցելել այն ամեն վայրերը ու սրբատեղիները զորս իր հանգուցեալ ամուսնին՝ Թոտրի իշխան, շուրջ 12 տարիներ առաջ՝ նշանուած ատենը, այցելած էր ի Պաղեստին։ Եւ այսպէս, մեծ սիրմամբ կը գտնէ իր սգաւոր սրտին, յիշելով իր վաղամեռիկ ամուսնոյն կոխած ու սիրած վայրերը։

Շաբաթ առաւօտուն, Իշխանուհին՝ իր հետեւորդներով և կառավարութեան կողմէ կարգուած հարիւրապետով ու քանի մը հեծելազօրքով Երիքով գնաց, և անի ի Յորդանան ու Մեռեալ Ծով։ Յորդանանէն մակոյկով պտոյտ մը կատարեց Մեռեալ Ծովուն վրայ։ Այս տեսարան լուսանկարուեցաւ ցամաքէն։

Կիրակի, կէս օրէն առաջ, Երիքովի ճանբով Երուսաղէմ վերադարձաւ։

* * *

Երկուշաբթի, միջօրէէն առաջ՝ Ս. Սիօն վերնատունը տեսնելու գնաց, ուսկից վերադարձին այցելեց Ս. Յակոբեանց մայր տաճարը, և Ս. Գլխագրի մատուռին մէջ ծնրադիր աղօթեց։ Յետոյ, դէպ ի բնակարանը՝ Զատիկան տօներու տարթիւ փառաւոր կերպով զարդարուած ագապեղանին և Տեառն-Հոգւոյ Առաքելոյն հոյակապ սեղանին վրայ տեղեկութիւններ ուզեց և ստացաւ թարգման Սրբ. Տ. Եղիշէ վարդապետէն, որ Ֆրանսերէն լեզուաբացատրութիւններ կուտար։

Իշխանուհին՝ եկեղեցւոյ ճարտարապետութեան վրայ աքանչացում կը յայտնէր, ինչպէս նաեւ տաճարին երկու կողմը Երուսաղէմի երեւելի Հայրապետաց և մեր Սրբոց պատկերներուն վրայ տեղեկութիւններ կը քաղէր թարգման վարդապետէն։

Իշխանուհին քննեց եկեղեցւոյ յատակի մարմարեայ քարերը։ Անագ-խորանի մեծ վարպետներին ձեռագործը դիտելով, փափաք յայտնեց լուսարարապետ Գեր. Սահակ եպիսկոպոսին որ քանի մը ձեռագործ հնութիւններ ցոյց տայ իրեն։ Տ. Եղիշէ վարդապետ առաջնորդեց իշխանուհին իր հեռաւորներով՝ Ս. Պողոս-Պետրոսի խորանները մեռ գտնուող այն սատափեայ հոյակերտ միջնադարեան տաղեւ որ 7-800 տարուան հնութիւն մը կ'ներկայացուի։ Ապա իշխանուհին այցելեց Էջմիածնի եկեղեցին և հոն ուշադրութիւն դարձուց Այնթապցի եղիազար կաթողիկոսին Հայրապետական անշուք Սիմոնին վրայ, եւ հարցուց թէ «Ինչո՞ւ այդ սիմոնը ոսկեզօծել որուած չէ» որուն պատասխանեց թարգման վարդապետը «Հնութիւնն դրշմը չկորսնցնելու համար»։

Իշխանուհին՝ Էջմիածնայ եկեղեցւոյ գաւազանները, հարաւային պատին կից խորանաձեւ և պզտիկ կաթողիկէի Սիրեանական սեղանին առջեւ գնաց, և անդ Սիրեական լեռնէն, Յորդանան գետէն և Թափորական լեռնէն բերուած քարերը քննութեան առարկայ ըրաւ։ Լատին կարգաւորը որ դիւնկերանոր իրեն, բացատրեց թէ այդ երեք սրբատաշ քարերը՝ աւանդութենէն յայտնի է որ, հրեշտակները բերած դեռեւած են այդ խորանին ներքեւ։

Իշխանուհին հրաւիրուելով Ս. Յակոբայ տաճարը, աւագ խորանին առջեւ՝ լուսարարապետ Խապայեան Տ. Սահակ սրբազանը ներկայացուց նախ, — 6-700 տարուան նկարազարդ մագաղաթեայ ձեռագիր Աւետարան մը։ Իշխանուհին՝ որ ճարտար նկարիչ և հասաբ է, մէկիկ մէկիկ ուշադրութեամբ թերթելով ցոյց տրուած Աւետարանը, և նկարներուն նուրբ ճաշակով ու կենդանի գոյներով յօրինուած ըլլալը տեսնելով, «սքանչացումս յայտնելու համար, բառեր կը պակսին ինձ» կ'ըսէր, աւելցնելով թէ «կեանքս մէջ առաջին անգամ է որ կը տեսնեմ այսպիսի գրական և գեղարուեստական հին հրաշակերտ մը։

Սահակ Սրբազան ներկայացուց նաեւ 285 տարուան Գրիգոր—Պարսն Տէր Պարիրզի և Կոլոտ Յովհաննէս Պարիրզի կտրվիր սնդուսի վրայ ձեռահիւս և նրբակերտ հմիփորոնները ինչպէս նաեւ Ահարոն Յովսէփ վրայ։ Այս տեսարան լուսանկարուեցաւ ցամաքէն։

Կիրակի, կէս օրէն առաջ, Երիքովի ճանբով Երուսաղէմ վերադարձաւ։

* * *

Երկուշաբթի, միջօրէէն առաջ՝ Ս. Սիօն վերնատունը տեսնելու գնաց, ուսկից վերադարձին այցելեց Ս. Յակոբեանց մայր տաճարը, և Ս. Գլխագրի մատուռին մէջ ծնրադիր աղօթեց։ Յետոյ, դէպ ի բնակարանը՝ Զատիկան տօներու տարթիւ փառաւոր կերպով զարդարուած ագապեղանին և Տեառն-Հոգւոյ Առաքելոյն հոյակապ սեղանին վրայ տեղեկութիւններ ուզեց և ստացաւ թարգման Սրբ. Տ. Եղիշէ վարդապետէն, որ Ֆրանսերէն լեզուաբացատրութիւններ կուտար։

Իշխանուհին՝ եկեղեցւոյ ճարտարապետութեան վրայ աքանչացում կը յայտնէր, ինչպէս նաեւ տաճարին երկու կողմը Երուսաղէմի երեւելի Հայրապետաց և մեր Սրբոց պատկերներուն վրայ տեղեկութիւններ կը քաղէր թարգման վարդապետէն։

Իշխանուհին քննեց եկեղեցւոյ յատակի մարմարեայ քարերը։ Անագ-խորանի մեծ վարպետներին ձեռագործը դիտելով, փափաք յայտնեց լուսարարապետ Գեր. Սահակ եպիսկոպոսին որ քանի մը ձեռագործ հնութիւններ ցոյց տայ իրեն։ Տ. Եղիշէ վարդապետ առաջնորդեց իշխանուհին իր հեռաւորներով՝ Ս. Պողոս-Պետրոսի խորանները մեռ գտնուող այն սատափեայ հոյակերտ միջնադարեան տաղեւ որ 7-800 տարուան հնութիւն մը կ'ներկայացուի։ Ապա իշխանուհին այցելեց Էջմիածնի եկեղեցին և հոն ուշադրութիւն դարձուց Այնթապցի եղիազար կաթողիկոսին Հայրապետական անշուք Սիմոնին վրայ, եւ հարցուց թէ «Ինչո՞ւ այդ սիմոնը ոսկեզօծել որուած չէ» որուն պատասխանեց թարգման վարդապետը «Հնութիւնն դրշմը չկորսնցնելու համար»։

Իշխանուհին՝ Էջմիածնայ եկեղեցւոյ գաւազանները, հարաւային պատին կից խորանաձեւ և պզտիկ կաթողիկէի Սիրեական սեղանին առջեւ գնաց, և անդ Սիրեական լեռնէն, Յորդանան գետէն և Թափորական լեռնէն բերուած քարերը քննութեան առարկայ ըրաւ։ Լատին կարգաւորը որ դիւնկերանոր իրեն, բացատրեց թէ այդ երեք սրբատաշ քարերը՝ աւանդութենէն յայտնի է որ, հրեշտակները բերած դեռեւած են այդ խորանին ներքեւ։

Իշխանուհին հրաւիրուելով Ս. Յակոբայ տաճարը, աւագ խորանին առջեւ՝ լուսարարապետ Խապայեան Տ. Սահակ սրբազանը ներկայացուց նախ, — 6-700 տարուան նկարազարդ մագաղաթեայ ձեռագիր Աւետարան մը։ Իշխանուհին՝ որ ճարտար նկարիչ և հասաբ է, մէկիկ մէկիկ ուշադրութեամբ թերթելով ցոյց տրուած Աւետարանը, և նկարներուն նուրբ ճաշակով ու կենդանի գոյներով յօրինուած ըլլալը տեսնելով, «սքանչացումս յայտնելու համար, բառեր կը պակսին ինձ» կ'ըսէր, աւելցնելով թէ «կեանքս մէջ առաջին անգամ է որ կը տեսնեմ այսպիսի գրական և գեղարուեստական հին հրաշակերտ մը։

Սահակ Սրբազան ներկայացուց նաեւ 285 տարուան Գրիգոր—Պարսն Տէր Պարիրզի և Կոլոտ Յովհաննէս Պարիրզի կտրվիր սնդուսի վրայ ձեռահիւս և նրբակերտ հմիփորոնները ինչպէս նաեւ Ահարոն Յովսէփ վարդապետի յիշատակ եղող նկարազարդ փորագրարը, որ ձեռագործներու գոհար մըն է։ Ներկայացուցեցան նոյնպէս Պաղտասար ամիրայի կողակից՝ Ռոկի խաթունին նուիրած թանկագին Սկիհի ծածկոցը, 130 տարուան Սկիհի ճերմակ ուրիշ ծածկոց մը, Սեղբոս ամիրայի յիշատակ եղող Սկիհի ծածկոցը, կապոյտ գոյն մարգարտայեա և ոսկեհուռ ծածկոց մը՝ վեցթեւեան հրեշտակներով ընդելուզեալ, որուն ճիշդ օրինակները՝ Պոլիս Մայր-եկեղեցին, և Խապիլի Ս. Սարգիսեան եկեղեցին կը գտնուին։

Աւանդեմ զատ, ի պատիւ իշխանուհւոյն ներկայացուցեցան Թէոդորոս Պարիրզին հաղորդուած շուրջառը, յակինթեան միներգարդ ոսկի գօտին, ադամանդակուռ հոյակապ սաղաւարտը, Երիկնատոհմ Ցարութիւն Ամիրայի կողակից՝ Նունէ աղնուհւոյն նուիրած ադամանդազարդ խաչ մը, որուն մէջտեղը թանկագին խոշոր զմրուխտ մը կը փարփռի, Կոստանդնուպոլսոյ Գրիգոր Պատրիարքի օրով շինուած ու Երուսաղէմայ Ս. Յակոբայ ընծայուած ադամանդազարդ ոսկի Սկիհը։ Զօրմաքօղլու—բսուած թանկագին կերպասէն՝ ընտրեալի նմոյշ շուրջառ մը, շուրջ 900 տարուան պատահական հնութիւն եղող և հայատառ յիշատակարանով ամփսուտ փայտէ խաչ մը։ Եւ ի վերջ, Զուլֆին Յովակիմ Պատրիարքի ադամանդազարդ շաքարթագը, որուն վրայի նուրբ ասեղնագործութիւնը և մարգարիտներու ու թանկագին քարերու ներգաչակ դասաւորութիւնը նկատելով իշխանուհին, գմայլանք կը հարցունէր լուսարարապետ Սրբազանին թէ, «ո՞ր արուեստագէտին ձեռամբը պատրաստուած են այս թանկագին գործերը»— Տ. Սահակ եպիսկոպոս պատասխանեց թէ «Մայրենական մասը՝ Հայ արուեստագէտներու արտադրութիւններն են. իսկ ձեռագործները՝ Պոլսեցի Հայուհեաց մատանցը մեղուաջան արդիւնք։»

Իշխանուհին այս առթիւ շնորհակալութիւն յայտնեց լուսարարապետ սրբազանին և թարգման հայր սուրբին, թարգելով միանգամայն որ իր յարգանքները մատուցանեն Ամեն. Տ. Ցարութիւն Պատրիարքին, ներողութիւն խնդրելով որ ժամանակի սղութեան պատճառաւ չի կարողացաւ անձամբ այցելութիւն տալ Երուսաղեմայ Հայոց Պատրիարքին, թէեւ չատ կը փափաքէր։

Իշխանուհին Ս. Յակոբի տաճարէն դուրս եկած պահուն, լուսարարները վարդէ ջուր որսկիցին վրան՝ արծաթեայ կ'ապարանոներով։

* * *

Այս առաւօտ, (երեքշաբթի, 11 ապրիլ) իշխանուհին հրաժշտի այցելութիւն մը տարաւ Ս. Ցարութեան տաճարը, Լատինաց Պատարագին ներկայ գտնուեցաւ։ Յետ ժամերգութեան, ուղղակի երկաթուղւոյ կայարանը գնաց ուր կը գտնուէին կառավարական պաշտօնեաներ, կառավարիչ փաշային թարգմանը, Աստրեական հիւպատոսարանի պաշտօնեութիւնը, Լատինաց ամեն դասակարգի կրօնաւորներ, Յիսուսեան բոյրերը որոնք ծաղկեփունջեր և սրբատեղեաց յիշատակներ բերած՝ կը ձօնէին իշխանուհւոյն։

Կայարանը կը գտնուէին նաեւ մեր վանքի թարգման վարդապետը և միաբան վարդապետներէն շատեր, որոնք յատկապէս յուզարկ եկած էին Տիկին Աբրահամ Բարթող պէյի և զաւակացը։

Ստեփանի իշխանուհին՝ այս անգամ իբրեւ պարզ ուղեւոր, առաջնակարգ վագոնի մը մէջ նստաւ իր ուղեկիցներով և Երուսաղեմայ Աւստրիական հիւպատոսով, ու ժամը 7½ին (Ը ե.) մեկնեցաւ դէպի Յոպպէ։

Ա. Ց. Ա.ԳԱՍԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երկու Ֆրանսացի ուղեւորներ, որոնք նոր դարձած են Միացեալ Նահանգներէն, հրատարակեցին իրենց տպաւորութիւնները ամերիկեան մամուլին կազմակերպութեանը վրայ. առնցմէ մին, Պ. որ Բաստէլլան, որ Նիւ-Եորք միայն բնակած է, զարմացեր է մանաւանդ Ո-որլրի լրաբերութեան ճիշդին տրուած մեծ ուժին վրայ։ Նախ և առաջ ընթերցողը կառաջնորդէ Ո-որլրի (Աշխարհ) տպարանը, որ իր անուան արժանի վիթխարի չէնք մըն է տասնըհինգ յարկով, քաղաքին բարձրագոյն չէնքը, գրեթէ աշտարակ մը։ Եկեկարական վերելակ մը ամենքարի մէջ այցելուն կը հանէ մինչեւ կատարը ուսկից կը նշմարուի ճարտարապետական քաղաքին եզական բանօրման։ Ամեն մարդ կուզէ ելլել հոն, եւ չէնքին ու զայն կառուցողող թերթին համար սքանչացում մը կունենայ որ կարտայայտուի... օրուան թիւին գնումովը։ Մէջին հաշուով, Ո-որլրը կը տպուի 500,000 օրինակ. աշխարհի բոլոր մասերը, նոյն իսկ Ծովու վրայ կիրթեւեկին անոր ռիբորգերները. ո՛չ մէկ անգգտնապահութիւն չի կրնար մրցիլ անոր լրաբերութեան հետ։ Ոչ մէկ մարդ, քիչ չատ ծանօթ, չի կըրնար խօսիլ, ամուսնանալ, մեռնիլ, իր տունը փակուիլ կամ ճամբայ ելլել, առանց յիշելու Ո-որլրին մէջ որ գործակիցներ ունի ամեն կայարաններու ու նաւահանգիստներու մէջ, նոյն իսկ գերեզմանատանց դուռը։ Ֆրանսայի ուղեւորը ինքն իսկ ունեցեր է ասոր փորձը. Նիւ-Եորքի մաքսային պաշտօնեայները երբ չոգենաւ եկեր են, անոնց մէջէն զէմը ելլող առաջին անձը բարեկիրթ ու լեզուանի պարոն մըն է եղեր որ ինքզինքը ներկայացուցեալով՝ բուռն հետաքրքրութեամբ ուզեր է գիտնալ անոր առաջին տպաւորութիւնները։ Նոյն իրիկունն իսկ, ամբողջ խօսակցութիւնը, հարց ու պատասխանիով, կը հրատարակուէր Ո-որլրին մէջ, խղճալիա ճշդրտութեամբ մը։

Խմբագրատան չէնքին մէջ սրահներ յատկացուած են լրաբերութեան, գրասենեակներու երկար չարքով մը, որոց խբաքանչիւրին վրայ՝ լուրը տարագոյն գրուելով կանցնի կեդրոնական գրասենեակը ուսկից ինքնաշարժ խողովակի մը միջոցաւ կը զրկուի տպարան։ Ձոյն մատենագրան մը ամբողջ յարկ մը կը գրաւէ։ Վերը, գետնէն վախսուն մէտր բարձրութեամբ, կը գտնուին ամառնային պարտէզը ու տնօրէնութեան գնդիճը։ Քանի մը խօսք ալ տնօրէնին վրայ։ Ո-որլրի լրագրը միակ անձի մը, Պ. Բոլիէրի ստացուածքն է։ Ինքը հիմնած է զայն և այնպիսի կատարեալ կազմակերպութիւն մը տուած է անոր որ և ոչ իսկ պէտք ունի գործին գլուխը կենալով հսկելու։ Շատ անգամ Բարիզ կայցելէ և իր ձեռներուն մեծ մասը Քան գ'անցունէ։ Կը հաւատան թէ տարին հինգ վեց միլիոն ֆրանքէն պակաս չի չահիր իր լրագրէն։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (14)

ԷՕԺԷՆ ՄՕՐԷ

ՏԱՌԱՊԱԾ ԱՂՋԻԿը

ՄԱՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՓՈՔՐ ԴՔՍՈՒՀԻՆ

Սէն-Ռօզէրի փոքր քոյրերը,—օ՛հ, սո՛ւրբ աղջիկներ, որք միշտ լաւ սեղան ունին և բարեպաշտիկ ընթերցումներ կ'ընեն յանձնարարուած ընտանիքներու մէջ,—քանի մը կեղծուկ հարուստներ՝ արքեպիսկոպոսութեան մէջ ընդունուած, երեք չորս քաղքենի ընտանիքներ որք զաւակ մը ունին ի Սթանիսլաս կամ Բոռդ փողոցը, աղջիկ մը յիւաղօ կամ Բրովիտանսի կանանց քով, հօրեղբայր մը միսխօնարութեանց մէջ կամ ճիզուիդներուն քով։

Այս ընտանիքներ թէեւ միջակ դասակարգէ, բաւական լաւ ընդունելութիւն կը գտնէին բարձր տուներու մէջ։ Իրաւ է որ ամեն մարդ չի կրնար խաչակրութեան ժամանակէն սերիլ։

Վերջապէս պարկեշտ ու արժանավայել մարդիկ էին միայն, անգիտակ ձեռային աշխատութեան որ մարմինը կանպատուէ, և մտային աշխատութեան որ մարմինը կ'ընթարմացնէ։

Դեռ քանի մը ուրիշ բնակիչներ ալ կը մնային ի Բոնշարդրէն, բայց ասոնք այլ եւս միայն ժողովուրդին մասը կը կազմէին տասնըութերորդ դարու միապետութեան մը մէջ. իրենց դրան վրայ կծկուող խանութպանները, իրիկուան ճաշին հետամուտ քանի մը լրագրածախներ, և դիւրին ի բուն քնացող և աւանդատուներն յաճախող սպասորները։

Մէկ խօսքով, բնաւ արտունչ տեղի չէր ունենար ի Բոնշարդրէն։ Անոնք որ առջի օրն անօթի էին, լաւագոյն օրապահիկ մը չունէին յաջորդ օրը, և անոնք որ լաւ եկամուտներ ունէին, կը կրկնապատկէին զանոնք, այս պատճառաւ առանց կորսընցնելու իրենց յարգը հասարակութեան մէջ և անոնց պաշտօնին մէջ։

Ի Բոնշարդրէն, հակառակ բնիկներուն երկարակեցութեանը, բժիշկները չարաչար կը յոգնէին։ Միշտ այցելութեան վրայ։ Մեր կապրէին հոն, բայց պայմանով որ հոգածութեամբ հսկին Արարչին գործին վրայ։ և ոչ մէկ ընտանիք կը թերանար այս ամենէն սուրբ պարտքին մէջ։

Այդ պանիս մարդիկ, ամենքն ալ պահպանող իրենց հաստատութեանց, իրենց հարստութեանց և իրենց անձին։

Հազ մը ունեցա՞ն, չո՛ւտ տոքթոր. գլխի ծանրութիւն մը, կոչում բժշկականութեան. կաթուածոտները, յօդացաւոտներն ու ծանրաշունչները ահագին պայքար կը մղէին թշնամիին դէմ. վեց ոտք հողին տակ ըլլալո՞ք բան է։

Տոքթոր Տէֆոնդէն ա՛լ կարողութիւն չունէր և շնորհ կը խնդրէր։

Դիւերը, միշտ դուռան ու փողոցներուն մէջ. ցորեկը, տաք ձմեռ, մեծ ճամբաներուն վրայ, հրատապ արեւին տակ ու սաստկավազ անձրեւին ներքեւ։ Խելքի գալու բան էր։

Հազիւ տուն դարձած, ու կառքը կառնատուն և ձին ախոռը քաշուած, հնչակը կը շարժէր։

—Պարոն տոքթո՞ր։

—Ի՞նչ է նորէն։

—Տիկին Մոնրէօյլ պառոնուհիին տունը ձեզ կը պատեն։

—Իրիկունը կերթամ։

—Ոչ, անմիջապէս։ Յետոյ տիկին Հելոի տունը։ Յետոյ վերապատուելի հայր Ժօզէֆին։

—Նորին սպիտակհե՞ր գերապատուութիւնը։

Եւ տոքթորը, խնդալով, երբեմն կը զայրանար։

—Կրոդին երթա՞ս։

Եւ կը դառնար իր մէկ հատիկ աղջկան, տան ուրախութիւնն և իր ծերութեան մխիթարանքը։ վասնզի բարի մարդուկը տասիկու տարեկ ի վեր այրի էր։ և կը փորձէր մոռնալ իր հիւանդները. բայց իր զօրութենէն վեր էր։ խղճի խայթը կը տանջէր զինքը։ և նորէն կառքը լծել կուտար։ ըստ բախտի ճամբայ կելլէր։

—Հայրիկ։ այս այսպէս չի կրնար տեւել։ բաւ ժերմէն։ որ տանուտէր տարին կը լցնցուներ և որ տան մէջ համարձակախօսութիւն ունէր,— օր մը երբ հայրը կէսօրէն երկու ժամ առաջ կուգար ճաշել և երբ կողմկիները ածխանալով ա՛լ չէին ուտուեր,—պիտի մեռցուներ ինքզինքդդ։

—Այո՛, բայց ուրիշները ա՞ՐքԱն ծեր պիտի ապրին։

—Ամ աղէկ։ ուրիշներն ինչո՞ւս պէտք...

—Վա՛յ, պզտիկ հասաբ։ բայց իրաւ, իմ խեղճ աղջիկս, անօթութենէ մեռնելու ես։

—Ինդիրն իմ վրաս չէ։

—Ընդհակառակը միայն քու վրադ է։

Եւ ծեր տոքթորը իր չուրթերուն մօտեցուց աղջկան գլուխը և երկու հաստուած թշնամիները սկսան պատուել յապաղեալ ճաշը։

Պատարաստութիւններն երկար չտեւեցին և ախորժանքով կերան։

Ադանդերին, տոքթորին դէմքին վրայ ժպիտ մը շողաց։

—Կը տեսնե՞ս, ծերմէն, ճաշը, թէեւ ուշ մնաց, բայց ոչ նուազ համով կերուեցաւ։

—Այսօր... բայց միշտ այսպէս չըլլար, և եթէ երբեմն հիւանդ չըլլաք...

—Հիմակ ալ արհեստս պիտի տարվեցուես ինծի։ Եթէ երբեմն անհանգիստ եմ, պատճառն այն է որ ծեր եմ ու ապուշ։ Բժիշկի մը համար երազ է կանոնաւոր ժամերու ճաշել։ Այն ատեն ձգելու էր որ հիւանդները մեռնէին։

—Ուրիշներ կը յաջողեն։

—Լմնցա՛ւ, յարեց տոքթորը խնդալով, գուն կ'երեւակայես որ Բոնշարդրէն պիտի կրկնապատկէ՞ իր բնակիչները՝ իր բժիշկներն հարստացնելու համար. մնաց որ քու գիտնալիք բանդ է, եթէ կուզես որ հանգչիմ, գիտես թ'ինչ ընելու ես։

Մանկամարդ աղջիկը մեկէնմէկ տխրեցաւ և արցունք մը վազեց աչքերէն։

—Ադէ՛կ, զոհց տոքթորը, հիմակ ալ պիտի լա. տղա՞յ ես դեռ։ Վա՞նքը նամանեցար կը համարես։

Սիրուն ժպիտ մը երեւցաւ աղջկան շուրթերուն վրայ, և իր երկու բազուկներովը մանեակ մը ձեւացուց ծերունիին ուսին վերեւը։

—Գիտէք որ ոչ ըսաւ, կոչում չունիմ։

—Այնպէս կը յուսամ. սակայն, եթէ յանկարծ սոսկում զգաս ամուսնութենէն։

—Լաւ, ձեր քովը պիտի մնամ։

—Ամանկ, ամեն ատեն. զուարճալի Կրելլայ։

—Ձեզ համար, չարախտ հայր։

—Այո, չար աղջիկ, ինծի համար, որ պիտի տառապիմ տեսնելով քու թառամիլդ ու տրտմիլդ մենութեան մէջ։ Մինթ ինծի պէս ծեր

Գ. ՊՈԼԻՍ, ԱՊՐԻԼ 20,2 ՄԱՅԻՍ, 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀՐԴԵՀՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ

Ասիկա մէյ մը չէ, երկուք չէ· ամէն անգամուն սասկի է։ Կրակ մը կ'ելլայ, (և շատ պատահական է կրակ, քանի որ ամէն կողմ խիտ և նեղ փողոցներ կան տախտակաշէն, և անվերջանալի պարբերական հովեր շարունակ կը բանին։) Եւ ի՞նչ կը լսենք յաջորդ օրը։— Ջո՛ւր չկայ, ա՛ւս չկ'ելլ։ Քաղաքակրթութեան մեծ պէտք մը հայթայթեցաւ՝ առատ ջուր բերելու կարգադրութիւն ըլլալով։ Տէրքոսի ջուրն, հիմնական պայմանագրովը, անհատական գործածման համար չէ միայն, այլ և հանրային պէտքերու, մանաւանդ կրակի համար է։ Բայց կրակ չըլլար որոյ առիթ դժգոհութիւն չյայտնուի Տէրքոսի ջուրին ուշ ձեւը ձգուելուն, կամ բոլորովին անգործածելի թողուելուն համար։ Վերջին ժամանակներու գլխաւոր հրդեհները միայն յիշելով, այդպէս եղաւ Ենի Գապու, այդպէս եղաւ Խասիւղ, և առջի գիշեր ալ այդպէս եր Սամաթիա։ Այս հրդեհներէ ամէն մէկուն 200 կամ 300 տուն զոհ դայլն գլխաւորապէս Տէրքոսի ջուրին արամադրելի չըլլալուն պատճառաւ։ Թող տեղական ջրհանները, կանոնաւոր ջրհաններն անգամ ուրեք ուրեք անկարող եղան իրենց բոլոր զօրութեամբ մաքառելու կիզիչ լափիչ տարրին դէմ։ «Որովհետեւ կամ Տէրքոսի ջուրը ծորակ չունէր, կամ ծորակին բանալին չկար, և կամ ջուրը գիտմամբ դարձուած էր վերէն «որպէս զի պարապ չվազէր»։ Իսարու յաջորդող այս ազէանները շարքը պէտք է վերջապէս կարգադրութիւն մը բերէ ջուրի խնդրոյն։ Շիտակը խօսելով, Քաղաքապետութիւնը մեծամեծ զոհողութիւններով ամէն դիւրութիւն տուած է Ընկերութեան բանաւորապէս ի գործ դնելու իւր արտօնութիւն։ Կրակի ժամանակ թիչ մը աւելի ջուր տալով քաղաքին՝ Ընկերութիւնը գրամագլխէն, կամ տարեկան շահէն և կամ ընդհանրի երմացոյցէն վարա մը չի կորսնցներ։ Իւր շահագործած նախնական նիւթը, ջուրը, բարեբախտաբար անոտառ քանակութեամբ կուգայ իրեն, և հրդեհի պահուն մէկ-երկու ժամ առատ հոսեցնելով, ո՛չ ջուրի մթերքը կը պակսի, ո՛չ խողովակները կը մաղին, ո՛չ ալ պաշտօնեայները կամ գործաւորները տպորականէն աւելի վարձք կ'ընդունին։ Բայց կ'ըսուի թէ՝ քաղաքն այս պարագայից մէջ նեղը ձգելով, Ընկերութեան ստորագրաս պաշտօնեայք ոմանք կը յուսան հարկադրել քաղաքն որ պատասխանը վճարումներ ընէ հրդեհի դէմ գործածուելիք ջուրին համար։ Ասիկա շահագործութեան բանաւոր սահմանէն դուրս կ'ելնայ, և ո՛չ միայն ողջմտութեան այլև մարդասիրութեան հակառակ կուգայ։ Ընկերութիւնն արդէն շատ լաւ կը շահի, և որչափ աւելի դիւրութիւն տայ ժողովրդին՝ յոյս կրնայ ունենալ աւելցնելու իւր բաժանորդագրութիւն և զուտ շահը։ Բայց հրդեհի ժամանակ մէյ մէկ բծախնդրութեամբ ջուր խնայելը չի կրնար բանաւոր հաշիւ մը տեսուիլ, և չենք կարծեր որ Ընկերութեան բարձրագոյն պաշտօնէութիւնն այնպիսի տարօրինակ կեցուածքի համաձայն ըլլայ։ Ջուրի պակասութեամբ ամբողջ թաղերու վճառնալն երբեք շահաւոր չի կրնար ըլլալ Ընկերութեան։ Կ. Պոլիս քաղաքն ի փոխարէն մեծագանակ գումարին զոր ամէն տարի կը վճարէ ջուրի համար՝ կատարեալ իրաւունք ունի պահանջելու որ հրդեհի ժամանակ Տէրքոսի Ընկերութեան կողմէ ջուր չենայուի իրեն։ Հրդեհի ժամանակ իրար անցնիլ չի բաւեր։ Անդորրութեան ժամանակ ամէն թաղ իւր թաղական խորհրդով և իր ներկայացուցիչ պաշտօնէութեամբ պէտք է իւր գլխուն ճարը մտածէ, պէտք եղած տեղերը դիմում ընէ, և տարակոյս չունինք թէ երբ այլ և այլ թաղերու իրական կարօտութեանց տեղեկանայ, քաղաքապետութիւնն եւս կարող է կարեւորն ի գործ դնել տալ որոց որ անկ է։ Բ. Բ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԾԱՆՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԱՆԴԻՐը

ԵՐԵՔ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՒ ՃԱԲՈՆ

Բեքմնէ կը հեռագրուի առ Թայմ, 27 Ապր.— Հոս ամէնէն աւելի դէմ կը գրուի Հարաւային Մանչուրիոյ Ճաբոնի թողուելուն։ Չինու վեհապետն ինք որ Մանչու ցեղին կը պատկանի՝ մասնաւորապէս գժգոհ է հաշտութեան դաշնագրին այս յօդուածէն, որովհետեւ Մանչուրիա նախնիքներէ ժառանգուած մէկ մասն է Չինու։ Տէրութեան Ցարդոյի մասին այնքան ընդդիմութիւն չկայ, որովհետեւ Չինու համար եաքէն ձեռք բերուած նահանգ մ'է այն։ Դաշնագրին միւս յօդուածներն հանդուրժելի կը նկատուին։ Սակայն և Այ զօրապետք և Սեւ Դրօշակներու պետ Լիու, ինչպէս և մի քանի նահանգապետք, հակառակ են դաշնագրին վերջնական վաւերացման կայսեր կողմէ։ Չինատանի բարենորոգման փափաքողներ գոհ չեղան, տեսնելով որ երկրին մէկ մասը միայն կը բացուի վաճառականութեան առջեւ, ու ներսերն, երկրին ամենամեծ մասը, դարձեալ փակ կը թողուի քաղաքակրթական հաղորդակցութեանց առջեւ։

—Ռիւդէր նոյն աւուր թուականաւ կը հեռագրէ թէ ի Բեքմնէ կացութիւնը ապահովալից է։ Չինացի «Քննիչներու ժողովը», որ կառավարման ամէն պաշտօնատան և ամէն կարգի պաշտօնատարաց արարքը քննելու և կայսեր գիտցուցութեան ներկայացնելու իրաւունքն ունի, հակառակ է դաշնագրին։ Չինացի բանակն ալ թէեւ յայտնուած չուզեր որ այս կերպ հաշտութեան մը հաւանութիւն տրուի վերջնապէս։

—Թայմ կ'իմանայ Շանկայէ թէ Վի-Հունկ-Զանկ, Ճաբոնցի լիազօր Իգօ կոմսի հետ առաջին տեսակցութեան մէջ, պնդեր է որ Ճաբոն չափաւոր պահանջումներ միայն ընէ, «Եւրոպեան Տէրութեանց շահերուն վրայ ոտնձգութիւն չընելու համար», առ որ կոմս Իգօ պատասխաներ է թէ «ինդիրը Չինու և Ճաբոնի միայն կը վերաբերի, և պէտք է մեզ մեր մէջ կարգադրենք ընդունենք դայն»։

—Որպէս զի Չին չվարանի դաշնագրին վաւերացման, Ճաբոն նոր զօրք ղրկեց Բորդ Արթուրի կողմն, և Բեքմնի վրայ քալելու համար կազմ և պատրաստ վիճակի մէջ դրաւ իւր բանակ։

—Ռուսիա Ապր. 26 թուով ինդրեր է Բեքմնի Արքունիքէն որ մի քանի օր յապաղցնէ դաշնագրին վաւերացումը։

—Եոքոհամայէ կը հեռագրուի անգլերագրերու թէ Ռուսիոյ, Ֆրանսայի և Գերմանիոյ դեսպանք առանձին տեսակցութիւններ ունեցեր են Ճաբոնի արտաքին գործոց նախարարին հետ, կը հաստատեցնեն իրենց մատուցած ծանուցագրին պարունակութիւնը թէ իրենց ներկայացուցած Տէրութիւնք, քննած ըլլալով հաշտութեան դաշնագիրը, գտած են թէ Լիաո-Թունկ թերակղզւոյն Ճաբոնի թողուելը մշտատեւ վտանգ է Բեքմնի դէմ, և սպառնալիք Բուրսայի անկախութեան, զոր գործնականի մէջ կ'ոչնչացնէ։ Այս և ուրիշ պատճառներով, դաշնագիրն իւր ապրի վիճակին մէջ մշտակայ վտանգ մը կ'ըլլայ Ծայրագոյն Արեւելից խաղաղութեան ու հանգարտութեան։ Ուստի, երեք Տէրութիւնք, Ճաբոնի համար իրենց անկեղծ բարեկամութիւնը ցոյց տալով, խորհուրդ կուտան որ թերակղզւոյն վերջնական երկրակալութենէն ետ կենայ։ Երեք դեսպանք միանգամայն ըսեր են թէ ծանուցագիրը կը ներկայացնեն իբրեւ բարեկամական խորհուրդ մը առ Ճաբոն, և ո՛չ թէ սպառնալիք ընելու մտքով։ Բայց դիտուեր է որ Ռուսիոյ դեսպանը միւս երկու դեսպաններէն աւելի խիստ խօսեցաւ։—Փեդերսպուրգի ճաբոնական դեսպանին եւս ողջունապէս խօսեցաւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լոպանով իշխան թէ Ռուսիոյ համար անկարելի է համակերպիլ Մանչուրիոյ Ճաբոնի թողուելուն։— Ճաբոնի պատասխանին իմաստն ուրդէն ծանուցինք Աբէ-Եւի երեկուան թուով։

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԵՐԲԵԱԿ ՆԻՀԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ.— Ռէբէ-պլէ Ֆ-ռանէ, թէպէտ հանրապետական, ազդուապէս կը բաղդաքէ Ֆրանսայի միանալն Ռուսիոյ և Գերմանիոյ հետ՝ ընդդէմ Ճաբոնի։ Ցուցնելէ եաքը թէ «Ֆրանսա ամէն պատճառ ունի համակրելու Ճաբոնի պէս յառաջդէմ երկրի մը, և բնաւ պատճառ չունի իւր վրայ հրաւիրելու հակառակութիւնն այնպիսի Տէրութեան մը որ այսուհետեւ գլխաւոր Տէրութիւնը պիտի ըլլայ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ, Ռէբէ-պլէ Ֆ-ռանէ կ'ըսէ թէ Ֆրանսա պէտք է միանգամ ընդ միշտ Ռուսիոյ թէ իրեն հետ բարեկամ ըլլալուն համար չի կրնար երթալ ուր որ ուզէ զինք տանիլ Ռուսիա։ Ֆրանսա և Ռուսիա իրարու նկատմամբ լանգոյն բարեկամութիւն ցոյց տուած կ'ըլլան եթէ փոխադարձաբար խոյս տան արկածալից ձեռնարկներէ։ Ֆրանսա ի՞նչ պիտի շահի այս ձեռնարկութեան մէջ Ռուսիոյ հետ մէկ ըլլալէն, եթէ Ճաբոն քէն պահելով ապագային դարձեալ՝ դարձեալ իւր Սեւ Դրօշակները ղրկէ թանքին»։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱԲՈՆ.— Ռուս լրագիրք կը գրեն թէ Չինու և Ճաբոնի պատերազմին սկիզբէն ի վեր պատերազմական նախարար Վանովսքի զօրավար պէտք եղած միջոցները ձեռք առած էր կատարեալ բանակ մը պատրաստ ունենալու համար Ծայրագոյն Արեւելից կողմն, ի պաշտպանութիւն ռուսական շահուց։ Ռուսիա այն տատիճան միաբը դրած է Ճաբոնի ձեռքը չձգել զՄանչուրիա և զԲորդ Արթուր, որ ի հարկին Ճաբոնի դէմ պատերազմ հրատարակելու պիտի չվարանի։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐՄՏԻՒ Ի ՈՐԱՍ.— Ռոս-Եէրա-Ֆրէ.— Զարին կառավարութիւնն, պէս ծանուցինք Աբէ-Եւի երեկուան թուով, Երինալի արկածն ի սկզբան հեռագրուածէն զատ աւելի ծանր է։ Բան նոր տեղեկութեանց, ուսգանը կը պարունակէր ութ միլիոն խորանարդ մէտր ջուր, և ջուրի այս ահագին զանգուած կէս ժամուան մէջ պարզուեցաւ։ Դիրձակ մը տեսեր է աւազանին յանկարծակի ճաթիլն, և կ'ըսէ թէ 100էն 150 մէտր խոշորութեամբ թուտիի կաւը մը վար ինկաւ, և ջուրերն առնուազն հինգ մէտր բարձրութեամբ դէպ ի դաշտն արշաւել սկսան սոսկալի շառաչմամբ։ Ջուրերը ճամբայն ինչ բանի որ հանդիպեցան՝ խորտակեցին, գիւղեր, ագարակներ, երկաթուղայ կայաններ, կամ հեռագրի ձողեր։ Ճարտարապետներն որք անուշտ մեծապէս պատասխանատու են՝ կ'ըսեն թէ այս ձմրան արտասովոր սառեբէն եաքը արմտեաց ընդհանուր և տարապայման ամենութեան առջեւ ռուս երկրագործներուն օգնութեան հասնելու համար, սկսաւ ինք երկրագործներէն գնել առնոնց աւելորդ արմտիքը, զոր ինք կ'արտածէ օտար երկիրներու։ Ասիկա եղմոական նախարար Պ. Վիթէի նորագոյն ծրագիրն է։ Պ. Վիթէ որ Օտեսայի մէջ յառաջ եկած է, և գիտէ թէ Օտեսայի Հրեայք ո՛ր աստիճան իրենց մենաւաճառ ըլլած են արմտեաց արտածումն, այս շահն անոնց ձեռքէն կ'առնու յօրուտ ռուս Մո-ժիկն, որոյ ցորենն աւելի գին կուտայ ինք։ Պ. Վիթէ կ'ըսէ թէ միջնորդ պէտք չէ ընդ մէջ ռուս երկրագործ գիւղացւոյն և այն եւրոպացւոյն որ պէտք ունի անոր ցորենին։ «Միջնորդներն» ատաքնանալու պիտի ջնջուին Ռուսիոյ արմտեաց արտածման գործին մէջ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱՒՈՒՄ Նէ-բա-լոսաչ։— Անգլիացիներուն Քորնդօ մտնելէն առաջ, (որոյ նկարագրութիւնն ըրինք երէկ։) Նիքարակուայի զօրականք և պաշտօնեայք ամէն տեսակ զէնք և ռազմամիջոց հանած տարած էին քաղաքէն, և ամրութեանց վրայէն թնդանօթները վերուցած, որպէս զի Անգլիացւոց կողմէ չգրաւուին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ.—Անգլիոյ մէջ ոսկեպաշտ կուսակցութեան գլուխները, տեսնելով երկմտաղեանց գործունէութիւնն որոյ վրայ կը խօսէինք անցեալ օր, որոշեցին նմանօրինակ դաշնակցութիւն մը կազմել, ի պաշտպանութիւն ոսկւոյ, «իբրեւ միակ պարտաւորիչ դրամ ամէն կերպ և ամէն չափու վճարմանց համար»։ Իրենք եւս մեծկակ գումար մը պիտի հաւաքեն այս մտօք, և հրատարակութեանց պիտի ձեռնարկեն։

ՀՈՎԱՆՆԵՐՆ սպանեցին Պ. Կէվ Ֆրանսացի բնագէտն, որ Մատակաքարի մէջ ուշագրաւ զննութիւններ ըրած եւ ոչ սակաւ նիւթ հայթայթած էր Պ. Կանտիտիէի և Պ. Միլն Էտուարտսի նման ծանօթ բնագէտներու։ Պ. Կէվ Գուռպոն կղզին ծնած էր, Բրէստ էր, (ծնողքէն մին եւրոպացի, միւսը տեղացի,) և կինը Մակաչ էր։ Անցեալ գեկտ.ին Ֆրանսացի հրամատարն իրեն եւս հրաման ղրկած էր որ պատերազմի պատճառաւ քաշուի ի Նոսէ-Պէ, հոն Ֆրանսական պաշտպանութիւն վայելելու։ բայց Պ. Կէվ, թէ՝ վճառականութեան և թէ գիտութեան պարապած, չէր կարծեր թէ իրական վտանգ մը կենայ։ Ցուներաք ամուսն Հովայք գերի բռնեցին զինք, և հիմա կը ծանուցուի որ՝ կասկածելով թէ լրտես մ'է՝ զարկեր են խեղճ անմեղ մարդը։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐԸ.— Փարիզի Արքեպիսկոպոսին պատուէրին համեմատ, Ապր. 25ին, 26ին և 27ին, երեք օր, եկեղեցիներու մէջ մասնաւոր աղօթքներ ըսուեցան՝ յաջողութիւն մաղթելով Մատակաքարի արշաւանքին։ Բարեպաշտ Ֆրանսացիք պարտին մասնաւոր աղօթքներ եւս ընել նոյն հայրենասիրական նպատակաւ։

ԲԱՒՏԱՒՈՐ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ ՄԸ.—Գերմանիոյ կայսրութեան հաստատուելէն ի վեր (25 տարի) բարձրագոյն կարգի պաշտօնատարներէն որք այն առթիւ կարգուած էին՝ գրեթէ ո՛չ մին այսօր իւր պաշտօնին գլուխն է։ Սկսեալ «Երկաթեայ Նախարարապետէն»։ Բացառութիւն կը կազմէ Գերմանիոյ թղթատարութեան և հեռագրաց տիրատուչ Տր. Ֆոն Սդէֆէն, որ Ապր. 26ին տօնեց իւր այս պաշտօնին 25ամեակը։ Մեծ ծառայութիւն մատուցած է՝ հիմնովին բարեփոխելով Գերմանիոյ հեռագրական և թղթատարական դրութիւնը։

ԱՀԱՒԵԼԻ ՀՐԴԵՀ ԵՒ ԻՒՐ ԶՈՀԵՐ.— Ի Մոնռէալ (Քանատա) Մաք Տոնալդի ծխախոտի գործարանը բռնկեցաւ անցեալ հինգշաբթի իրիկուն։ Նիւթական վնասն է հարիւր հազար անգլ. ոսկի, որ ապահովագրեալ չէ։ Բայց գժբախտապէս, մարդու զոհեր եւս եղան։ Զորս յարկ էր չէնքը։ բայց կրակի սանդուխներ և կեանք ազատող ուրիշ ո՛ և է գործիք հայթայթուած չէին կանխաւ։ Հազարի չափ արք և կանայք կ'աշխատէին։ Ամէնքը դէպ ի սանդուխ խուժեցին, բայց գիլար հրմշտկելով չէին կրնար շուտով դուրս երթալ, և մանաւանդ վերի յարկի գործաւորուհիք փորձեցին պատուհաններէն փախչիլ։ Բայց երկաթով ամրապէս փակուած էին պատուհանք։ Մէկ հատը կրցին կոտրել, և անոնք՝ չորրորդ յարկէն՝ յիսուն աղջիկ իրենք զիրենք վար նետեցին։ Մի քանին մեռան, և ուրիշներն ալ ծանր վիճակի մէջ հիւանդանոց տարուեցան։ Շէնքին մէկ մասն իւր պարունակութեամբ ազատեցաւ։

ՍՈՍԿԱԼԻ ԱՐԿԱԾՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ.— Ինչպէս ծանուցինք Աբէ-Եւի երեկուան թուով, Երինալի արկածն ի սկզբան հեռագրուածէն զատ աւելի ծանր է։ Բան նոր տեղեկութեանց, ուսգանը կը պարունակէր ութ միլիոն խորանարդ մէտր ջուր, և ջուրի այս ահագին զանգուած կէս ժամուան մէջ պարզուեցաւ։ Դիրձակ մը տեսեր է աւազանին յանկարծակի ճաթիլն, և կ'ըսէ թէ 100էն 150 մէտր խոշորութեամբ թուտիի կաւը մը վար ինկաւ, և ջուրերն առնուազն հինգ մէտր բարձրութեամբ դէպ ի դաշտն արշաւել սկսան սոսկալի շառաչմամբ։ Ջուրերը ճամբայն ինչ բանի որ հանդիպեցան՝ խորտակեցին, գիւղեր, ագարակներ, երկաթուղայ կայաններ, կամ հեռագրի ձողեր։ Ճարտարապետներն որք անուշտ մեծապէս պատասխանատու են՝ կ'ըսեն թէ այս ձմրան արտասովոր սառեբէն եաքը արմտեաց ընդհանուր և տարապայման ամենութեան առջեւ ռուս երկրագործներուն օգնութեան հասնելու համար, սկսաւ ինք երկրագործներէն գնել առնոնց աւելորդ արմտիքը, զոր ինք կ'արտածէ օտար երկիրներու։ Ասիկա եղմոական նախարար Պ. Վիթէի նորագոյն ծրագիրն է։ Պ. Վիթէ որ Օտեսայի մէջ յառաջ եկած է, և գիտէ թէ Օտեսայի Հրեայք ո՛ր աստիճան իրենց մենաւաճառ ըլլած են արմտեաց արտածումն, այս շահն անոնց ձեռքէն կ'առնու յօրուտ ռուս Մո-ժիկն, որոյ ցորենն աւելի գին կուտայ ինք։ Պ. Վիթէ կ'ըսէ թէ միջնորդ պէտք չէ ընդ մէջ ռուս երկրագործ գիւղացւոյն և այն եւրոպացւոյն որ պէտք ունի անոր ցորենին։ «Միջնորդներն» ատաքնանալու պիտի ջնջուին Ռուսիոյ արմտեաց արտածման գործին մէջ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱՒՈՒՄ Նէ-բա-լոսաչ։— Անգլիացիներուն Քորնդօ մտնելէն առաջ, (որոյ նկարագրութիւնն ըրինք երէկ։) Նիքարակուայի զօրականք և պաշտօնեայք ամէն տեսակ զէնք և ռազմամիջոց հանած տարած էին քաղաքէն, և ամրութեանց վրայէն թնդանօթները վերուցած, որպէս զի Անգլիացւոց կողմէ չգրաւուին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ.—Անգլիոյ մէջ ոսկեպաշտ կուսակցութեան գլուխները, տեսնելով երկմտաղեանց գործունէութիւնն որոյ վրայ կը խօսէինք անցեալ օր, որոշեցին նմանօրինակ դաշնակցութիւն մը կազմել, ի պաշտպանութիւն ոսկւոյ, «իբրեւ միակ պարտաւորիչ դրամ ամէն կերպ և ամէն չափու վճարմանց համար»։ Իրենք եւս մեծկակ գումար մը պիտի հաւաքեն այս մտօք, և հրատարակութեանց պիտի ձեռնարկեն։

ՀՈՎԱՆՆԵՐՆ սպանեցին Պ. Կէվ Ֆրանսացի բնագէտն, որ Մատակաքարի մէջ ուշագրաւ զննութիւններ ըրած եւ ոչ սակաւ նիւթ հայթայթած էր Պ. Կանտիտիէի և Պ. Միլն Էտուարտսի նման ծանօթ բնագէտներու։ Պ. Կէվ Գուռպոն կղզին ծնած էր, Բրէստ էր, (ծնողքէն մին եւրոպացի, միւսը տեղացի,) և կինը Մակաչ էր։ Անցեալ գեկտ.ին Ֆրանսացի հրամատարն իրեն եւս հրաման ղրկած էր որ պատերազմի պատճառաւ քաշուի ի Նոսէ-Պէ, հոն Ֆրանսական պաշտպանութիւն վայելելու։ բայց Պ. Կէվ, թէ՝ վճառականութեան և թէ գիտութեան պարապած, չէր կարծեր թէ իրական վտանգ մը կենայ։ Ցուներաք ամուսն Հովայք գերի բռնեցին զինք, և հիմա կը ծանուցուի որ՝ կասկածելով թէ լրտես մ'է՝ զարկեր են խեղճ անմեղ մարդը։

ԹԱՍՈՅԻ ԵՐՐՈՐԴ հարիւրամեակն օրուան մեծ դէպքն է Իտալիոյ մէջ։ Իտալացի այս դժբախտ բանաստեղծ, ինչպէս յայտնի է, անմահացած է Երուսաղէմի վրայ իւր հանրածանօթ բարեպաշտական քերթուածով։ Հռոմէ կը ծանուցուի թէ Ս. Ոնոփրիոյ եկեղեցւոյն մէջ, ուր թաղուած է Թասօ, Վանուդէլլի կարդինալ հոգեւոր պաշտօնատարոյ, ընտրելագոյն դպրաց դասերու աղակոչութեամբ։ Ուսմերգօ Թասօյոր և Մարկարիտա Թագուհին բացին Թասոյի ինքնագրերուն և անոր վերարիեալ ուրիշ առարկայներու մէկ ցուցահանդէսը։ Կրթական նախարարը մրցանակներ բաշխեց Թասոյի վրայ յատկապէս այս առթիւ յօրինուած լաւագոյն գրուածներու։ Թասոյի մէկ յիշատակարանը գեղուեցաւ իւր բնավայրին մէջ, ներկայացումներ արուեցան, և.ն. և.ն.։

ԾԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԴԻՊԵՊԵՐՆ Ի ՔՈՒՊՍ.

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 30.— Ապր. 28 թուով Հավանայէ եկած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Քուպացիք յաղթած են 200 Սպանիացւոց ջոկատի մը։ (Այս լուրին վրայ էր անշուշտ որ անցեալ օր անկում մ'ալ կրեց Սպանիական «Արտաքին» արժէթուղթը։)

ԴԻՊԵՊԵՐՆ Ի ՖՈՐՄՈԶԱ.

ՀԻՊՈՇԻՄԱ, 30.— Ֆորմոզա կղզւոյն մէջ, զոր Ճաբոնցիք տակաւին չեն գրաւած, ծանր անկարգութիւններ տեղի ունեցեր են։ Չինացի զօրապետներ սպանուեր են։ Չինացի կուսակալն յաջողեր է անկարգութիւնը զսպել, բայց որովհետեւ օտարազգիներուն կեանքը ծանր վտանգի մէջ է, և սպառնալիքներ եղած են անոնց դէմ, ամերիկեան և եւրոպեան Տէրութեանց մարտանաւեր կազմ և պատրաստ կը կենան ցամաք զօրք հանելու։

ՍՊԱՆԻԱ Ի ՄԱՐՈՒՍ.

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիա եւս յարեցաւ Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի բողոքին Շիմոնոսէքիի դաշնագրին դէմ։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՕՐԻՆԱՍՏԱՆ

ԱԹԷՆՔ.— Պ. Տէլեանիսի կուսակիցք 140 հոգի են նոր Երեսփոխանութեան մէջ։ Միւս բոլոր կուսակցութեանց գումարն 70 ի չի յանգիր։ Պ. Թրիքուբիսի կուսակիցք 16 է աւելի չեն։

ԱՂԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովը երէկ ի Նիսա գումարուեցաւ ի Պատրիարքարան նախագահութեամբ Ամեն. Մ. Պատրիարք Հօր և զբաղեցաւ իր օրակարգին վրայ գըտնուած խնդիրներով։

Տնտեսական Խորհրդոյ շաբաթական նիստը տեղի պիտի ունենայ վաղը Պատրիարքարանի մէջ։

Անորին Հուրներ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԵՐ.—Մաքսային ժողովոյ անդամ անուանեցաւ գաղթականաց ջնջեալ յանձնաժողովոյ անդամներէն Ռիֆաթ պէյ։

Խարբերդի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Տիարպէքիրի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Շաքիր էֆէնտի։

Տիարպէքիրի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Սըվազի վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Հիւսէյին Եահեա էֆէնտի, որուն յաջողեց Տրապիզոնի վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Ղալիպ պէյ։ Այս վերջինն յաջողեց Էրզրումի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Լութֆի էֆէնտի։

Ազատարարի չքաղրամ տրուեցաւ Մէսաժըռի Մառիթիմ ընկերութեան կ. Պոլսոյ գործակալ Պ. Մառիէն տէ Բալիէռի։

ՔԻԼԻ ՀԱՆԴԷՍԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, ՀէպէՔՆ-ի յաժանորակը պիտի երթայ ներկայ գտնուելու Քիլի հանդէսին, որ պիտի կատարուի Պալթիկեան Ջրանցքի բացման առթիւ։

Ծովային նախարարութիւնը Վեհ. Սուլթանին մատուցած է այդ յաժանորակին մէջ գտնուելիք սպայներու ցուցակը։ ՀէպէՔՆ-ի հրամանատարութիւնը յանձնուած է գնդապետ Խանայի պէյի։

Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ՝ Քալօ ֆօն Հօֆի փաշա եւս պիտի գըտնուի այդ յաժանորակին մէջ։

ՀԱՅԻ ԳԻՆԸ.— Ակիւրի գինը բարձրացած ըլլալով, հայի գինն ալ բարձրացած է հետեւեալ կերպով.

Հացագործի փուռերուն հացը այսօրուընէ սկսեալ պիտի ծախուի քառասուն փարայի և «էֆոֆնէներուն ալ երեսուն փարայի։

ԳԱՐԱՖԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Փարիզէն կը հաղորդեն թէ Էյֆէլի աշտարակին երկրաչափներէն Պ. Սէհէք, որ մայրաքաղաքս եկած էր Կ. Պոլսոյ քարափանց ընկերութեան հաշոյն նոր յատակաձեւ մը պատրաստելու։ Գարաքէօյի կամուրջին շինութեանը համար, և յեսոյ Փարիզ վերադարձած էր, իր աշխատութիւնն աւարտած է։ Ի մօտոյ քարափանց ընկերութեան պիտի ղրկէ երկու ծրագիրներ, մին կամուրջը երկաթէ և միւսն ալ քարէ շինելու համար։ Այդ երկու ծրագիրներ պիտի մատուցուին կայս. կառավարութեան։

Կ'ըսուի նաեւ թէ քարափանց ընկերութիւնն այդ առթիւ այնպիսի առաջարկութիւններ պիտի ընէ, որք ամէն մրցում անկարելի կ'ընեն։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Անկելանոցին մասկազմոյ մկկերին ու եկեղեցւոյն շինութիւններն բաւական աւարտած են և մէկ քանի օրէն կարելի պիտի ըլլայ առաստաղները շինել։ Կոմոզն ալ դեռեղուած է։ Պարտէզներու զարդարանքն ալ ի մօտոյ պիտի աւարտի։

ՍԱՄԱՖԻՈՅ ՀՐԴԵՀԸ.— Ոստիկանութիւնը կը շարունակէ քննութիւններ կատարել Սամաթիոյ հրդեհին սկզբնապատճառն երեւան հանելու համար։ Քննութիւնք տակաւին վերջնական արդիւնք մը չեն ունեցած։

ԹԷ առջի օրն և թէ երէկ թաղապետութեան պաշտօնեայք հաց, պանիր և այլն բաշխեցին հրկիզեալոց։

Հրկիզեալոց անտունները պարունակող տուփար որ պատրաստուելով մատուցուած է ձեռնհաս իշխանութեան։

Ոսկերչաց չուլային մէջ բացուած հանգանակութիւնը յիսուն ոսկւոյ հասած է։

* * *

Ոստիկանութեան նախարար Վահեմ. Նազըմ փաշա հրդեհի պահուն մեծամեծ ջանքեր ըրած է աղէտին առաջն առնելու համար և յեսոյ ալ հարկ եղած հրամաններն տուած է որոց որ անկ է հրկիզեալները պատսպարելու և անոնց անհրաժեշտ պէտքերը հոգալու համար։

ՄԱՐՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը Ելմտական նախարարութեան հաղորդած է այն որոշումներն, որք կը վերաբերին՝ օտար երկիրներէ բերուած հանրածանութերու և ատաղձներու համար մաքսերու նոցներ շինելու խնդրոյն։ Ելմտական նախարարութիւնը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ այդ որոշմանց վրայ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ բանակեցեալ զարգայմանը համար, կազմեալ ընկերութիւնն, անցեալ չաբթու Օսմանեան Պանքայի տեղւոյն մասնաճիւղին միջոցաւ 135,000 ոսկւոյ բաժնեմասով շրջաբերութեան հաներ է, որուն մեծ մասը գներ է Եգիպտոսի ժողովուրդը։

ՍԻՐԻԷՃԻԼՆ մինչեւ Մաքրիգիլ երկաթուղւոյ երկրորդ գծի մը շինութեան վերաբերեալ պաշտօնամուղներու գործողութիւնք աւարտելու վրայ ըլլալով, ընկերութիւնն սկսած է ճամբուն երկու կողմը երկաթեայ գիծեր փոխադրել տալ։

ՕՐԻՆԱՑ Պատրիարքարանի խառն ժողովը իր երէկուան նիստին մէջ, որ տեղի ունեցաւ Ամեն. Տ. Անթիմոս Պատրիարքին նախագահութեամբ, որոշեց յառաջիկայ չորեքշաբթի օրուան համար ի նիստ հրաւիրել ընտրողական այն ժողովը, որ խառն ժողովոյ պակասեալ անդամներուն տեղ նոր ընտրութիւն պիտի կատարէ։

—Յառաջիկայ կիրակի օր Ս. Դէորգայ տօնն ըլլալով (Խըտրէլէզ) Ամեն. Տ. Անթիմոս Պատրիարքը հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ Ֆէների մայր եկեղեցւոյն մէջ։ Ներկայ պիտի գտնուին բոլոր մետրոպոլիտներն և այլք։

ԷՐԷՅԼԻԻ ածուխի հանքերու տէրերը մայրաքաղաքս գալով ազերբայիր մը մատուցած են յոտս կայս. գահոյիդ, խնդրելով որ Էրէյլիի ածուխի հանքերու արտադրութիւններէն առնուած տրոց քանակութիւնը չափաւորուի և հարկ եղածն ի գործ տրուի օտար մրցումներուն առաջն առնելու համար։ Պետական Խորհուրդն, որուն յանձնուած էր այդ ազերբայիր, հարկ եղած քննութիւնները կատարելէ յետոյ տեղեկագիր մը պատրաստած ու մատուցած է Նախարարաց Խորհուրդին։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և թղթատարական վերատեսչութիւնն նոր գրութիւն մը հաստատած է, որ յառաջիկայ մայիս մէկէն ի գործ պիտի դրուի։ Ցեռայտրիկ նամատուներուն մէջ Քոռ Բոռուլ ձեւով նամակի թուղթեր պիտի գըտնուին։ Ատոնք քառակուսի թուղթեր են, որոց իւրաքանչիւրին եզերքները խէժ քսուած ու ծալծկուած են, վրան ալ քառասուն փարանոց դրոշմթուղթ մը կայ։ Այդ թուղթին վրայ նամակը գրուելէ յետոյ կը ծալուի և կը փակցուի, որով գոցուած պահպանի ձեւը կառնէ։ Եթէ գրուելիք նամակն ընդարձակ է, կարելի է ուրիշ թուղթ մ'ալ աւելցնել, սակայն եթէ ծանրութիւնը 15 կրամն անցնի, այն ատեն ուրիշ դրոշմաթուղթ մ'ալ պիտի փակցուի։

Վերատեսչութիւնն երէկ այդ թուղթ

կայացուցիչ մը, որ պաշտօն ունի Քաղաքակրթութեան առաջարկներ մատուցանել բոլոր փողոցները նոր դրութեամբ մը սալարկելու համար։ Այդ դրութիւն կը գործադրուի արդէն Եւրոպայի մէջ։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ պարտուց վարչութեան աղի ճիւղին տնօրէն Պ. Քառնավանի ամսաթուշակին վրայ տասը ոսկւոյ յաւելում մը եղած է և գատական ճիւղին տնօրէն Պ. Օսթռօսօքի ամսաթուշակին վրայ ալ քսան։

ԱՆՏԱՌԱՑ և հանքաց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ առջի օրը աւարտեցան այն քննութիւնք, որք կը կատարուէին՝ անտառներու և քարահանքերու կանոնագրոյն բարեփոխման վերաբերեալ ծրագրոյն համար։

ԵԱՆԵԱԷՆ առնուած տեղեկութեանց նայելով այն կողմերը սաստիկ ձմեռ կընէ և յորդահոս անձրեւ տեղացած է, այնպէս որ բոլոր փողոցներն ողողուեր են։ Շրջակայքը մէջ ալ ձմեռն աւելի սաստիկ ըլլալով, բաւական վնասներ պատահած են, սակայն մարդու կորուստ չկայ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ։— Իզմիրի Սբ. Թիկնիկ-Քիւպի սուսերամարտութեան ուսուցիչ Պ. Լէյթաա անձնասպան եղեր է ըբվոլվերի հարուած մը պարպելով սրտին։

ՀԵՌԵԼԱՆԻՈՐԴ.—Մանուցուեցաւ թէ Իմաոյ Վիենանէն մէկ քանի հեծելաւորդներ պիտի դան մայրաքաղաքս։ Այժմ կըսուի թէ այդ ուղեւորութիւն մէկ կողմ թողուած է։

ՆԱԻԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾ։—Հելլենական Թաւէոս-Քիւ շոգենաւն, որ անցեալ օր Դապաթաչի առջեւ բախում մը ունեցած էր իտալական Զէրիոնա-Տէ-Թաւէնի շոգենաւին հետ, Տարտանէլի մօտերը խրեր է և շատ գէշ դիրքի մէջ կը գտնուի։ Երէկ բեռը պարպեր են թեթեւցնելու համար։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Առջի օրը, առաւօտուն, Սապրդի մէջ պատահած երկրաշարժէն յետոյ, երեք ցնցումներ ևս պատահեր են միշտ սաստկանալով։ Վերջին ցնցումն զգացուեր է նաև Զէյվեի մէջ, որ կը գտնուի Սապրդի հանդիպակաց եզերքին վրայ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Ֆրանց Բռօհաքա, առջի օրը մեռաւ 49 տարեկան հասակին մէջ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ տեսանն երէկ տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Ահմէտ անուն մարդ մը որ Գարթալի մէջ Իսհաքն սպանած էր։ Այի ու Հապզը անուն ուրիշ երկու մարդիր, որք սպանելը ծեծած էին, դատապարտուեցան, առաջինը՝ մէկ շաբթուան և երկրորդը՝ երեք ամսուան բանտարկութեան։

—Եղեռնադատ տեսանը մէկ քանի օրէն կրկին պիտի դատէ այն անձերն, որք երկու տարի առաջ Ղալաթիոյ մաքսատան մէջ գործած ղեղծումներուն համար ամբաստանուած են, և որոց համար նախապէս տրուած վճիռը ջնջուած է։ Վճռաբեկ տեսանին կողմէ։

ԲԱՐԻՁԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

Տիկին Լինտէյի թատերախումբն այս գիշեր պիտի ներկայացունէ Le petit Ludovic, գօմէտի երեք արարուածով, և Oscar Bourdôche, վոտվիլ մէկ արարուածով։ Վաղը գիշեր՝ ընտանեկան երեկոյթ։

ՏԵՂԱՓԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՐ. Կ. ՀԻՒԲԵԱՐՊԷՅԵՆՏԻ իր բնակարանը փոխադրած է Բերա Պայրամ փողոց, թիւ 29, ուր ըստ առաջնոյն հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր, ժամ 8էն 10 (ըստ Թրքաց)։ 294 2—25

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԵՌԵԼՈՅԻ ՕՐԸ.— ՈՐԱՒՈՅԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ.— ՄԱՐԴԱՐԵԱՒ

Մեռելոյի օրուան առթիւ փափաքեցայ տեսնել մեր գերեզմանատունն ուր բաւական տարիներէ ի վեր գացած չէի։ Իզմիրի գերեզմանատունը քարաքէն դուրս լեռներուն պատկից է և դեռ նոր կը համարուի, քանի որ հազիւ տասը տարուան գոյութիւն ունի, բայց և այնպէս օրքան մեծ կը լինի զարմանքս երբ կը տեսնեմ այդ թաղերու ձեւի վերածուած հողերն այլ ևս չենոյու մօտ, այսինքն սկսած են տապանոներ ու կոթողներ ցցուիլ և այդ թաղերն համակ գրաւել։ Աւելորդ է ըսել թէ հոս ևս աղքատն իր մասնաւոր թաղերը, այսինքն անուշ տեղերը գրաւած է, իսկ հարուստներու գերեզմանները բանուկ ճամբաներու շրջս կողմը սփռուած են։

Գեղարուեստական ճաշակով և բաւական սիրուն արձաններ կան աչքի զարնող։ Տապանագրերն ըստ սովորութեան գրաբար ոտանաւորներ են մեծ մասամբ. կը գտնենք պարզ տապանագիր մը հարուստ և գիտնական անձի մը հօրը որ կ'սկսի այսպէս «Դամբարան... Խանի ֆենֆ... Ֆրոսֆոնին։ Դեռաս էր 84դդ պարբերեան հասակին մէջ»։

Քահանաները նորէն գործի վրայ են. հոս հոն կը վազվզանն բարեպաշտներու խնդրանքին գոհացում տալու համար, անհամբեր և աղերսարկու դէմքով իրենց սպասողներ կան որ իրենց մեռելներուն վրայ ևս աղօթք մ'ընեն։ Քահանայք՝ այս խնդրանքներուն ի տես՝ արագութեամբ Մաշուցի աղօթքները կը լիրտան որով չըսենք լսելի՝ բայց անհականալի կը մնան։ Հոս ալ այս պարագային խաւիրը մեծ թեր կը կատարէ. քահանան միշտ կը փութայ իր հարուստ ծուխին կամ խնդրարկուին խնդիրը կատարել, որով դժգոհութեան տեղի կուտայ, թէև միշտ կը կրկնէ. «Սպասէ՛, օրհնած, հիմակ քեզ ալ կը հասնիմ։»

* * *

Ապրիլի առաջին օրն Իզմիրի հոգեւոր Որբանոցամ ընկերութեան հաստատած Որբանոցին տարեդարձը կը կատարուի։ Այս տարի նոր կիրակին ընտրած էին. արդէն մասնաւոր հրաւիրագրեր մասնաւոր անձանց ղրկուած էին ի դիտաւորութիւն։ Ս. Հռռիփսիմեանց վանքարանին սալօնը լեցուն է երկաթ բազմութեամբ. պզտիկ այլ սիրուն բեմ մը կառուցուած է. ճակատը ծաղկեայ գրերով «Երկրորդ տարեդարձ» բառերը ծաղիկներով յօրինուած։ Ս. Առաքելոյ Հայրը կը նախագահէ հանդէսին. դաշնամուրի վրայ օրիորդ մը կը զարնէ կայս. Համիտիէ քայլերգը. վարագոյրը կը բացուի. բեմին վրայ կը տեսնենք 18 որբուհիներ որք կ'երգեն զանազան սիրուն մանկական երգեր։ Ընկերութեան ատենէն յամառ և անխոնջ աշխատող անդամուհիներէն Ագն. Օր. Իսկուհի Թօքաթլեան կը կարդայ Որբանոցի տեղեկագիրը որ շատ լաւ տպաւորութիւն կը թողու հանդիսականաց վրայ. ընկերութիւնը ասով իր չնորհակալութիւնները կը յայտնէր հրապարակաւ իրենց ծանր բեռը թեթեւցնող անձնուրութեանց, մասնաւորապէս Տ. Յարութիւն բարեչնորհ քահանային որ այնքան հոգածութիւն ցոյց տուած է Որբանոցին. Մեծ. Աւետիս էֆ. Տիվրիկեանի որ անձնուիրաբար դասախօսելէ ետք նոյն հաստատութեան մէջ, այն հանդէսի կազմակերպիչն եղած էր։ 18 մատաղ որբուհեաց երգերն ու մենախօսութիւնները խորապէս կը յուզեն հանդիսականաց սրտերն և մինչեւ իսկ սկեպտիկներու աչքերը կը տամկացնեն։ Ժողովուրդը գոհ էր տեսնելով նոցա յառաջդիմութիւնը. երկու տարի կայ որ հաստատուեցաւ սոյն Որբանոց և ահա այդ ժամանակամիջոցին մէջ հսկայ քայլ առած էր։ Անցեալ տարի միակ դասախօսութիւնով կը գոհացնէին այդ սիրուն որբուհիներն և ահա այս տարի անոնք գիշերօթիկ՝ իրենց տունէն շատ աւելի հանգարտ կեանք մը կ'անցընեն։ Ամէն կերպով քաջալերութեան արժան տեսնել կը կարծենք սոյն բարենպատակ հաստատութիւնը և մեծ յոյս ունինք թէ հասարակութիւնը լաւ ըմբռնելով այդ հաստատութեան օրքան բազմադիմի օգտակար լինելը, պիտի նկարի իր բարոյական և նիւթական աջակցութիւնը չզլանալու։

Անդամուհեաց անխոնջ և յարատեւ աշխատութեամբ մասնակցութիւնն ամէն գովեստէ վեր է. ուրախութիւն կզգանք տեսնելով նոցա այս անձնուէր ոգին և կը մաղթենք որ իզմիրի Հայուհիները իրենց օրինակ ունենան զանոնք։

* * *

Քանի մը տարիներէ ի վեր Իզմիրցիք սկսած են մարմնամարզական զանազան խաղեր։ Ուրախ ենք ըսել թէ հայերն ևս անման չեն գտնուիր սոյն զուարճալի և օգտակար խաղերն իրենք ևս իւրացընելու և ատոնց մէջ բաւական յառաջադիմիլու, ինչպէս տեսանք ներկայ ապրիլ 11ին Գուրնապատ գիւղի Մր. Վիթհօլի պարտէզին մէջ տրուած հանդէսն, որու մասնակցած էին մի քանի դպրոցներ ընդ որս և մեր Ս. Մեսրոպեանը։ Սոյն տողերը գրողը կէս օրէն ետք կրնալով գտնուիլ հոն, 20 խաղերէ 16ը միայն կրցաւ տեսնել։ Այս 16 խաղերու մրցանակները մեծ մասամբ հայ տղոց վիճակեցան։ Մանաւանդ երկու մեծ պարգեւներն յաջողեցաւ ստանալ Պօղոս Զմիւռնակեանն՝ իրեն մըրցակից ունենալով ամենաքաջ վազողներն և վերջապէս սոյն հանդէսին հերոսն հռչակուեցաւ։

120 եարտա երկարութեամբ ճամբուն վրայ մէկուկէս մէթր բարձրութեամբ 8 տեղ տախտակէ ցիսկր տնկուած էին որոց վրայէն վազելով ցատկելով առաջին մրցանակը Պ. Խուարեան և երկրորդը Պ. Տէր Յովհան. նէսեան չահեցան։

Պզտիկ տղոց «պարկարշաւին» (Sack race)— այսինքն պարկ մը մինչև վիզը անցուցած տղան պարկաւոր է գրեթէ 150 եարտա հեռաւորութիւն մը վազել— մեր պզտիկները չը կրցին պարգեւը առնել և Մր. Վիթհօլի վեց տարեկան տղան չահեցաւ։

Բայց ամենէն զուարճալին էր պէսաբոն խաղը. կողմնակի կանգուր փորուած հողը բարձրացած է բլրաձեւ, տղաք կ'սկսին այդ կանգուր հողերէն վեր ելլել ու վար իջնել. ապա վազել ճամբուն վրայ, տակը պարապ պատուանդանի վրայ խոշոր սաներով ջուր կայ որոց մէջ մէյ մէկ խրնձոր. տղան չուռանալ վազելէ կոգայ և գլուխը այդ սանին մէջ խոթելով ջուրին մէջ ըզգացող խնձորը բերանը կառնէ և տակէն անցնելով կը հասնի տակառաձեւ պարկերու որոց մէջ սողսկելով որոշեալ 150 եարտա տեղը կը հասնի։ Այս խաղին շահողներն եղան Վարպետեան, Լամիքեան, Պալեօզեան և երկու Անգլիացիք։

Զուարճալի խաղ մ'ևս զոր Անգլիացիք Threelegged race կը կոչեն. զոյգ մը տղայք քով քովի կեցած իրենց երկու ոտքերը քով քովի կը կապեն և այսպէս զոյգեր կ'սկսին արշաւը, որոշեալ տեղը վազելով հասնելու։ Այս խաղին մէջ ալ Ա. մրցանակէն մին Մ. Պալասանեան ստացաւ։ Գ.

ԸՆԿԵՐ ՄԸ ԿԸ ՓՆՏՌԻՒ

Ընկեր մը կը խնդրուի որ կարենայ 6000 օսմ. ոսկի տրամադրելի ունենալ՝ դնելու համար օտար ճարտարարուեստական մեծ գործի մը մէջ որ մեծ մրցում ունի ի Կ. Պոլիս, ահագին շահ կարտադրէ և բարձր յանձնարարութեամբ ամրապնդուած է։ Դրամագլուխը երաշխաւորուած է իր գոյքովը, մեքենայ և չինուածներովը։ Երաշխաւորեալ տոկոս % 15։ Դիմել հրատարակչութեան գրասենեակը, Ղալաթիա, Տէյիրմէն-խան, թիւ 26։
292 3—5

ՄԱՆԿԻԿԻՆ ԿԵՆԴԱՆԱԳԻՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ.

Ա.

Մառի խարտեաշ էր. կապոյտ աչքեր, ճերմակ կռնաներ, կարմիր շուրթեր, վարդագոյն ականջներ, թարմագեղ այտեր, սեւ թարթիչներ ու արտեւանունքներ ունէր։

Ժաք թխորակ էր. սեւ աչքեր, փայլուն ակռաներ, տժգոյն դէմք, խարտեաշ պեխեր և մշտաժպիտ բերան ունէր։

Մառի առաջին յարկը կաչխատէր, պատուհանին մօտ։ Ժաք դիմացը կաչխատէր։ Ճշմարիտ գործաւոր մը։ Առտուան ժամը վեցէն մինչեւ իրիկուան ժամը եօթը կը տատէր։ Առաջին օրը երբ գիրար տեսան, Ժաք ժպտած էր. Մառի չիկնած էր ու աչքերը խոնարհած։ Ութ օր եարը, ժպիտ կը փոխանակէին. տասնրհինգ օր եարը, դրան մօտ իրարու հանդիպած էին... և երկուքն ալ չիկնած էին։

Ամիս մը յետոյ, իրարու հետ կը խօսէին. վեց շաբաթ եարը, իրիկուան անոր կը սպասէր Ժաք... վերջապէս վեց ամիս անցնելով ամէն մարդ, իրենք, ազգականք, բարեկամք համամիտ էին անոնց ամուսնանալուն վրայ։ Հարսնիքը շատ ծընցադեղեր եղաւ։ Կը խնդային, կը պարէին, և ամէն անգամ որ հարսին ու փեսին առաջնորդութեամբ հարսնեւորները դուրս կելլային ճաշարանէն, անցորդները կը սէին.

—Օ՛հ, երջանիկ ամոլ...

Սկեպտիկներ կային որ կը ծիծաղէին ու չէին հաւատար անոնց երջանկութեանը վրայ։

Տեսնելու բան էր հիմակ անոնց աշխատութիւնը։ Ա՛հ, վասնզի ոչ Ժաք ոչ Մառի չէին ուզեր որ իրենց պզտիկը դժբախտ ըլար։ Կուզէին որ անիկա ծնած ատենը ամէն պէսքերն ունենայ, փոքր զգրոցն ստակով լեցուն ըլլայ, վերջապէս մանկիկը բնաւ պակսութիւն չունենայ։

Դժուար էր աշխատութիւնը, իրենք իսկ գիտէին, և կուզէին որ մանկիկը բանուոր մը չըլլայ։

Ուստի, իրենց ապագայ զաւակին համար, իրենց առողջութիւնը կը խանգարէին. կեանքերնին կը զոհէին։

Բ.

Կիրակի օր մը, Ժաք գործարանէն կը դառնար՝ կէս օրին։

Հա՛յր էր։

Ա՛հ, խ՛նդը, տեսնելու բան էր. կերթար, կուգար, կը վազէր, կերգէր... Համբոյրներով կը ծածկէր փոքրիկ մայրը... Եւ իր մանկի՛կը. քիչ մնաց որ խղդուէր... Տանէ աւելի վկայ առաւ՝ իր զաւկին ծընունդն յայտարարելու համար քաղաքապետութեան։

Ծննդաբեր կինը ոտքի ելլալուն պէս վերսկսաւ աշխատիլ, և սաստիկ հիմակ ելրեք հոգի էին։

Ամբողջ տարի մը մանկիկը գեղեցիկ, բայց գեղեցի՛կ եղաւ. և զբօսնցուցիչ։ Ժաք նման կը դաներ զայն Մառիին։ Մառի ալ նման կը գտնէր Ժաքին—բնականաբար։

Անանկ սիրուն կերպեր ունէր որ աբեւոտ կիրակի մը լուսանկարիչի մը տարին զայն և Ժաք ըսաւ.

—Խնայողութիւն մընէք... ազատ չի՛նեցէք...

Կենդանագիրը, շատ նման, չրջանակի մէջ դրուեցաւ և չըմիներին մէկ կողմը կարուեցաւ, մեծ-մօր փոքրագիր կենդանագրին հետ։

Գ.

Իրիկուն մը, երբ Ժաք տուն դարձաւ, Մառի ըսաւ որ մանկիկը կոկորդի ցաւ ունէր։

Շուտով գնաց բժիշկ մը կանչեց. դեղագիրը չենուեցաւ։ Ամբողջ գիշերը փոխն ի փոխ իրենց պիրկն առին խեղճ փոքրիկը։ Առտուն, մանկիկը հոգին աւանդեց հօրը ծունկերուն վրայ։

Ա՛հ, եթէ Մառին տեսնէիք զաւկին օրօրոցին առջեւ...

—Ինչո՞ւ ձեռքս առիք, Տէր։ Ի՞նչ ըրած էր, խե՛ղճ պզտիկը։ Աղէկ գիտէք որ եթէ մեր կեանքն ուզէիք երիկէս և խլէ, պիտի տայինք... Աստուած իմ, ինչ կուզեք որ ընեմ հիմակ առանց զաւկու։

Եւ երբ մեռելաթաղները եկան գողցան իր տղան, ի՞նչ աղեխարշ տեսարան։

Փոքր հէք մարմինը գերեզման դրուելուն պէս, ընտանիքին մէջ տխրութիւն տիրեց։ Մառի կուլար, կուլար միշտ. Ժաք, գիտնալով որ տանը մէջ ա՛լ ուրախութիւն չպիտի գտնար, ուշ կը դառնար։ Կռուեցան, վիճեցան... և որովհետեւ ա՛լ չկային վարդագոյն այտերը որոց վրայ շուրթերն կանգէին, օրերով, ամսաթներով քէն կը պահէին։

Օր մը, կռիւներով լի կեանքէ մը եարը, որ առ այժմ ձանձրոյթ, և ապագային թշուառութիւն կը խոստանար միայն, բոլորովին ազատուեցան և որոշեցին բաժնուիլ։

Ամէն բան որոշուած էր, և Ժաք ըսաւ.

—Ես երիկ մարդ եմ, կաչխատիմ, ապրուստս կը ճարեմ. գոյքերս առած կերթամ, և բոլոր կահ կարասին քիչ կը ծըգեմ։

—Չեմ ուզեր, կարասին ձերն է, ձեռնէ բան մը չեմ ուզեր։

—Անմիտ խօսքեր կ'ընես. ամէն բան քիչ կը թողում, լմնա՛ս։

—Ոչ. մէկ բան միայն կուզեմ ու կառնեմ։ Մօրս հետ պիտի երթամ բնակիմ։

—Ի՞նչ կ'առնես։

—Մանկիկին կենդանագիրը։

Եւ ցուցուց փոքր պատկերը։

—Ա՛հ, չէ՛, չըլլար... ասոնց ամենքն ալ առ, ամենքն ալ, բայց մանկիկն իմն է։

—Օ՛հ, մօրը ձեռքին կորզելու քաջութիւնը չպիտի ունենամ։

Ժաքի սիրտը չարժեցաւ այն չեչտէն որով Մառի գրուցեց այս խօսքը։

—Դէթ, մեկնելէ առաջ կրնա՞մ տեսնել զայն։

—Խե՛ղճ փոքրիկ, ըսաւ մայրը, աչքն արցունքով լեցուն և ժպտելով պատկերին։

Ժաք անոր մօտեցաւ ուսին վրայէն նայելու համար, և սիրտն ուռած, խոշոր կաչտ ձեռքերովն աչքերը սրբելով.

—Խե՛ղճ մանկիկ, եթէ ողջ ըլլար։

—Եթէ ողջ ըլլար, քու խելքդ գլուխդ կ'ելլար։

—Իր աղուոր փոքր աչքե՞ր։

—Բուկիններդ։

—Այո, գրեթէ... բայց քու բերանդ ունէր։

—Կարծես դեռ կը ժպտի...

—Բու ժպիտդ է... երբեմնի...։

—Վասնզի այն ատեն հետս ադէկ էիր։

—Դուն զուարթ էիր... տունը գըտնուելուս կուրախանայի...

—Բայց մինակ մնալուս համար կուլամ։

—Եթէ միայն ինծի հետ լացած ըլլայիր...

—Ցորեկը կուլայի... Երբ դուն գայիր չէի ուզեր լալ... և սակայն չէի կրնար խնդալ։

—Է՛հ ուրեմն, — և սկսաւ հեծկլտալ Ժաք—պատճառ չունի՞ս ինծի վռնտելու...

—Բայց, յարեց Մառի լալագին, չեմ վռնտեր քեզ. դուն ես բաժուողը։

—Ես։

Բակացը մէջ առաւ կինը. իրենց շուրթերն իրարու դպան։

Լացին, պատկերն համբուրեցին, զիրար համբուրեցին, նորէն լացին, և ամէն բան մոռցուեցաւ։

Վերջապէս Ժաք կախելով պատկերը, բաւ աչքը բթթելով.

—Ադէկ, բայց ընկեր մը տայու է անոր... ԱԼԵՔՍԻՍ ՊՈՒՎԻԼ

SPLENDIDE CAFÉ
MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN

Dîner du 2 Mai 1895

HORS-D'ŒUVRES VARIÉS

POTAGES. Consommé Julienne, Potage St. Germain.
PATÉS. Croquette de volaille, Pilav Paysanne.
POISSONS. Bar sauce Hollandaise, Turbot frit, Rouget en caisse, Homard à l'Américaine.
ENTRÉES. Canard aux petits pois, Vol-au-vent à la Toulouse, Cuissot de veau Duchesse, Noisette d'agneau aux champignons.
ROTIS. Gigot, Poulet, Rosbif,
LÉGUMES. Asperges, Flageolets, Haricots verts, Ragout aux artichauts, Feuilles de vigne farcies.
ENTREMETS. Glaces orange et vanille, Gateau Duchesse, Cadaïf, Lait caillé, Riz au lait.

Déjeuner 20 piastres.

Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la Carte, vin compris.

Le dîner est servi de 7 à 9 heures.

Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes, entremets et dessert au choix, vin compris.

Dîner 25 piastres.

Հրատարակուեցաւ

Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ
ՊԱՏԿԵՐ
ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՏՈՐ Բ.

Այս երկրորդ հատորին վերջին պրակն ևս հրատարակուած ըլլալով, գործն ամբողջացած է։

Սոյն հատորն կը բովանդակէ հետաքրքիր անպիսի հատուածներն, հեղինակաց ձեռագիր ստորագրութիւններն։

Հ. Գաբրիէլ Մէնէվիշեան. —Լեզուագիտական խրատ մը։ Խաչէն Աւետիսկոպոս (Նար-պէյ)։— Հիւանդին մոմուցը։ Տօք. Վահրամ Թորգոմեան։— Ադիտ հիւանդներ։ Եւգինէ Աւետիսեան։— Ճամբորդը։ Ե. Տէվլէթեան։— Թուշին վրա, թէ ինչ են արատասէ։ Սիմոն Գափամաճեան։— Դիւրական կեանք։ Մ. Շամամեանեան։— Թմբահանդէսներ։ Ս. Դաւթեան։— Մեր երգերը, կեանքը բեռ մը չէ։ Գ. Ս. Օտեան։— Վ. Հիւգօ։ Տօք. Գ. Սեւեան։— Տարի։ Տղաս Վ. Պալեան։— Ս. Երուսաղէմ։ Ա. Փանոսեան։ Տրամախօսութիւն։ Գէորգ Պիլպիլեան։— Տեսեսագիտական։ Հ. Թադէոս Վ. Թոմեան։—Զարմանալի է արդիւնքն տիեսութեան։ Սիմոն Հ. Մ. Թէլէֆեան։—Մուրացիկ մայր ու աղջիկ, Հրեան։ Ա. Ս. Զուտն։— Թաթակցութիւն։ Վիրգինէ Տ. Գասպեան։—Սպիտակ Խաչէ Գան. Կ. Պարթեան։— Բան առ անմիտս։ Տօք. Գ. Սեւեան։— Գոռ։ Հրամեցաւ Մառի Գ. Պէլէրեան։— Գիշատակ, Պատ է մեր։ Ցիշեմ գէեզ, Մա՛յր իմ։ Ա. Ա. Սարգիսեան։— Հանդիպի ժամանակուրան։ Զապէլ Կ. Տօճէեան։— Ցուտեր։ Կարապետ Ոսկեան։— Հրամեցաւ։ Տղաս Վ. Պալեան։— Անմոռաց յիշատակ։ Տիրան Զարեհեան։— Ծովուն զոյգումը։ Աբրահամ Տէր Յակոբեան։— Զուտիցերի յիշատակներ։ Ռ. Ն. Պէրպէրեան։— Բարձր կրթութիւն իգական սեռի։ Արամպուրդ, Կենաց նպատակը։ Սրբոնի Ս. Սիմոնոպիչ։— Կայր եղբարնին, Փառասր։ Մ. Ամէլեան։— Հանգիստ։ Գ. Գ. Մեծատուրեան։— Այցելութիւն մի ի Պէզեճեան տուն։ Վ. Գ. Մալէզեան։— Հաստատ սէր։ Ռ. Այվիար։— Կաղանդի առթիւ։ Զ. Ա. Ալէքէրեան։— Խոստումն ծովու։ Ե. Տէմիրճիպաշեան։— Համրիչն մտաց։

ԵԱՒ ԵԼՈՒԱՆՆ

ՊԱՏՍ. ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, 6. ԳՈՒՐԳԷՆ
Ա. ԺԱՄԱՆԱԿ (Գողդան երգ).
Բ. ԺԱՄԱՆԱԿ (Մուսֆ).
Ս. Սամեակ Պարեւ։— Ս. Մեսրոպ Մաշտոց։— Գիւղ Հայ ալիսրեցաց։— Երէց Թարգմանիչք։— Ոսկեդար։— Գործ երեց Թարգմանչաց։— Հանգամանք Լեզուին Ոսկեդարու։— Լեզուն առ Եկեղեցին եւ Եկեղեցին առ Լեզուն։— Փակումն Ոսկեդարու։
Դ. ԺԱՄԱՆԱԿ,
Պատկեր լեզուին Ա. Ցեղաստրութեան։—Հանգամանք։
ՄԻՋԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿ (Դար Թ.),
Դար Ժ.— Դար ԺԱ.— Դար ԺԲ.— Դար ԺԳ.
ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿ, ՆՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿ, ԱՄՓՈՓՈՒՄՆ, ՆՈՐ ՀԱՅԵՐԷՆ։

Արեւ 400 Գրն 15 Դրս.

Դիմել ի Պաղտատլեան գրատուն, Պոլիս, Սուլթան համամ ճաստէսի, թիւ 14։

Ոսկեհանքի արժէքաւորագ
Հարաւային Ափրիկէի

Գնենք և ծախենք
Առանց ոճէ ծախքի

Croeusus deep
West Rand Mines
Sheba
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolitated etc. etc.
Ա. Քարրա
Փոխանակութեան Մէջնորդ
26—90 264 Կ Պոլիս

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ԴԱՀԱԹԻՒՈՅ

Ապրիլ 20 2 Մայիս 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոյ Անուանական Գիները	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ երէկ երեկոյեան առաջօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100	1	Բոնսոլիտ Պէրի A	1881	— —	62 20
» 10,241,048	100	1	» » B		— —	44 10
» 30,332,811	100	1	» » C		— —	31 —
» 43,963,396	100	1	» » D		28 21	28 22
Ֆր. 793,000,000	400	—	Բումելիի Երկաթուղի	1870	152 25	152 25
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	— —	102 —
Ֆր. 185,681,180	500	4	Բրիոռիկէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500 (գրոիոց՝ 20, տարեկան)	5	Մարսային Պարտատոմսք	1886	— —	— —
Ա. Ո. 10,000,000	20 10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Ս. Ո. 550,000	22 11		Բրէտի ժէնէրալ Օթոման	1869	10 38	11 24
Ա. Ո. 600,000	10 6		Պանք տը Քոնսթանտինոպլ	1872	— —	5 10
» 600,000	10 5		Սօս. Օթ. տը Շանմ է տը Վալ.	1872	— —	6 26
Ֆր. 14,000,000	140 140		Բաժնեթղթ. Լաւբրիմի Հանրին	1873	— —	51 —
» 45,000,000	500 300		Անատոլուի (Բաժնեթղթ	1889	— —	605 —
» 80,000,000	500 500	5	Երկաթուղիք (Պարտատոմս.		— —	312 —
Ս. Ո. 200,000	20 8		Թրամուէյ (Բաժնեթղթ	1882	— —	11 85
Ֆր. 709,506	500 500	5	(Պարտատոմս		— —	507 —
Ֆր. 100,000,000	500 200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	21 33
Ա. Ո. 110,000	1.40 1.40	6	Օսմ. Միկարէթ	1892	— —	3 26
Ս. Ո. 440,000	11 5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 60
Ֆր. 20,000,000	500 500		Զէր Ընկերութիւն, Տէրրոս	1832	— —	165 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բլիմ) ԻՐ ՎՐԱՑ	Ս. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատ	3	—
1 ամսուան համար	7	—
1 օրուան համար	1	30
Ռբլոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	30
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՅ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	½
Փարիզ » Ֆր.	22	65
Վիեննա 8 օրուան Ֆիորր.	10	90
Պերլին չէք Մարք.	18	25

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	33
20 Ֆրանկոց	88	03
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քիլիից	51	15
Բուլպլ Ղալատայ	8	39
Մէճիտիէ	108	10
Մանր արծաթ	103	—
Մէճիտիք	97	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 2 Մայիս		
Բոնսոլիտ Սամ. Բ. Նախկ. Ֆր.	— —	—
» » C » »	— —	—
D (Բացուած »	25	67
D (Գոցուած »	25	60
Բումելիի Երկաթուղի »	150	90
Բրիոռիդէ »	483	75
Մարսային Պարտատոմսք »	508	75
Սանանիէ »	471	25
Ռէժիի Բաժնեթղթք »	492	50
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	726	87
Ռանթ Ֆրանսական 3 % »	102	10
» » 4½ % »	108	50
» Իտալական »	88	35
Քիւտի Լիոնէ »	818	75
Քիւտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդու

ՀՐԻԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆԴՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 1,076,015

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԴԷՆՄԱՐԿԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 2,789,437

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դիւրութեամբ եւ բաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իրը ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած Լլոյտսին 20,000,000 Անգլիական ոսկիս կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ջրգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ զուզոզք կը հրաւիրուին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 29ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	55,000,000 ֆրք.
1893ի հասոյթք	20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ	70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ՕԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմիէրքճի փողոց, 14

Քննիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Դրասենեակ Ս. Ժ. ՌԻԲՐԻՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԵՐԿՇԱՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
771,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յանձնոյ
Փարիզ, 16, Պուլվար տէ գ'Իթալիէն, 1, 3, իր Լը Բելֆրէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845էն հիմնուելն է վէր

Ապահովագրեալներու վճարուած	955,000000
1893ի դոլարէն	
Ապահովագրեալներու վճարուած	78,000000
Հասոյթ	175,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 1 Մէջ	160,000000
1894 յունուար 1	
Աւանդ եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա	30,000000
Ցաւելեալ դրամագլուխ	88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 4 Մէջ	37,000000

Տնօրէնական պահուստներ
Շահաբաժիններու բաշխմամբ եւ ապահովագրեալներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
Ընկերութեան կողմանէ ԱՆՄԵՐԺԵԼԻ՝ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.
Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւնն է Թուրքիա
188 Ա. ՍԷՖԷԼՏԷՐ
Վայվոտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

ՍԱՎՕՆ ՄԷՏԻՔԱՄԷՆԹԷՕ
ԿՈՒՄՈ ԵՒ ԸՆԿ.
SAVONS MÉDICAMENTEUX

ՆՈՐՎԵԿԵԱՆ ԽԱՑԾՂԱՆԻ ՕՃԱՌ, անխուսափելի մորթի փշոտկերու, օրքինի (Թէմբէյի), եսքորի և մորթի ամէն տեսակ հիւանդութեանց։
ՍԱՎՕՆ ՍԻՒԼՖԻԹԻՆՕՆ՝ յօդային ցաւերու համար։
ՍԱՎՕՆ ԲՈՐՈՔԼՕՎԻՒՆ ՏԻՏՈՒՆԱԺԻՒՆ՝ մորթի ամէն տեսակ հիւանդութեանց դէմ։
ՍԱՎՕՆ Ս. ԼՈՒՍԻՏ ՖԷՆԻԷՐ, որ յանձնարարած է իբրեւ պահպանող տարրախիտի հիւանդութեանց, ինչպէս են քոլերա, նեխական տենդ։ Կը դարմանէ մորթի ոչնչանոն արտաքնութիւնները։
ՍԱՎՕՆ Ի ՊԻ ԲԼՕՎԻՒՆ ՏԻՏՈՒՆԱԺԻՒՆ՝ սեղիկով արտարտուած բամբասներուն տեղ կը բռնէ մարմնոյն վրայ աճող միջատները ջնջելու համար։
Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և բոլոր դեղաբանաց մէջ։

ՇՈՒԵՅՑԱՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն ԲԱՔԻ ՏԷ ԸՆԿ
Մարսելիէյէ և Պարսկաստանի ծովեզերեայ կոնոնաարարպէս բանող
Լա Կոլ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Մայիս 7ին (Ք. Ե.)։
Բաքիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւագէլքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմեալ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մոմհանէ փողոց Թ. 108

ՄԱԹԻՔՕ ՏԷ ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՏՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ
MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ
Լրի վայն Բերուի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս ներարկում մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամէնէն յամառ միզատարները։

ՔԱՔՍԻԼ ՄԱԹԻՔՕ
Նեղուտափելի արդիւնք սերմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բուսական թէժի քարախներու։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղաբանաց մէջ։

Ժ. ՓՈԼՔՄԱՆ
14, ԲԱՍՍԱԺ ՕՌԻԱՆԴԱԼ (Բերա, Մեծ-Փողոց) 14
ԵՒ ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 174
ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՊՈՒՐՍԱ - ԶԷՅՄԷ, ՊՈՍՓՈՐ

ՏՐԲ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
Թիւ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ
Հաստատեալ 1852 — Հաստատեալ 1852

Մասնագէտ առանց քաշուելու լինտի արհեստական տկռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ագամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամէն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԼ ԴՈՒՐԻՔ ՉՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԻՉ

ԲԻՆԱՑՈՎ ՄԱՍ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱՏ Ի ՏԷՇ

Վիալի գինին, ամենէն ազդու. գէյ.ու միաւորութիւնն է, ոդ գէմ Լքման տկարութեան, Լեղուութեան, Թոլախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, Փորհատութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զգային ուժհատութեան ամէն վիճակներուն որոշ շատեր չարաշուք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

Լիոն—Դեղարան Ժ. Վիալ. Վիքթոր Հիւկօ փողոց, 14—Լիոն 1057

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿՈՒՍԹ ԲԱՍԻԿԱ Ղալաթիա, Մոմհանէ, թ. 86. Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԳԵՐՈՒՄ
Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափին, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափին։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէք Ռոյալ-Վինդսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափին։ Այս դեղ, որուն տէրը չքաղրամի արժանացած է մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վիքթորիի մարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոյալ Վինդսորի ծախուած տեղերը։

ԶՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԳԱՏԱԺԱՌԱՆԳ ԻՇԽԱՆԻՆ

Յունաստանի ու Սերպիոյ Ազգաւորք եւ Յունաստանի զատաժառանգ Գօնսթանթէն իշխանը կը գործածեն այս գօնեարը։ Հետ արուեստաստեղծ էսներէն մրցանակ ստացած է.

Բրակէն	1894	ոսկի շքաղրամ գօնեարի համար		Բրակա	1834	ոսկի շքաղրամ գօնեարի համար զանազան ըմպելեաց համար	
Վիէննա	1894	» » » »		Բրակա	1894	» » » » սպիտակ գինիէ պատրաստուած գօնեարի համար։	
Անվէրս	1894	» » » »		Շիրակո	1893	» մեծ մրցանակ մրսրէթ Լուսաղէ պատրաստուած գօնեարի համար։	

Տարին 2,000,000 ֆրանք ապառում ամեն կողմ։ 1893 օգոստոսէն 1894 փետրվարի վերջը 24,902 սնտուկ եւ 491 տակառ գօնեար արտաքսուած է ի Թուրքիա, Գուլկարիա, Ռումանիա, Ռուսիա, Աւստրիա, Գերմանիա, Սերպիա, Մասուա, Հնդկաստան, Անգլիա, Գերմանիա, Ամերիկա, Պարսկաստան եւ Հնդկաստան

	տակառ	սնտուկ		տակառ	սնտուկ
Աւստրիական շոգենաւերով	70	7328	Բանէլլէնիր շոգենաւերով	5	1009
Գերմանական »	70	1697	Ռուսական »	43	856
Մէսաժրէրի »	4	1184	Ձօնսրն »	9	437
Ֆրէսինէի »		132	Խրտիվկէ »	122	3572
Իտալական »	168	6487	Գումար	491	24902

Այս արտաքսումնք ապաւուցուած են շոգենաւերու գործակալութեանց վկայագրերովն՝ Վաւերա եալ Պիրէոնի բաղաքապետութենէն։
Ամեն տեսակ գոյներու ու մեներանոցներու մէջ 50,000 օխա գօնեար պատրաստ կայ։
Ի Պիրէան Արիսթիտի, Ալիքի, Նիր Ա., այլեւայց վարժարանին մօտ, Գարօ Տ'Իսէ իա եւ երկաթուղւոյ մօտ 7 մեներանոցներ ունին։ Փափաքողք կրնան այցելել եւ պարզ նակուութիւնները տեսնել։
Մէնարա եղրարք 100,00 ֆրանք պարգեւով մը կապանովն թէ իրենց գօնեարները անարատ ի գոլէ ու գինիէ պատրաստուած են, ինչ որ հաստատած են բժիշկներ ու քիմիագէտներ, որոց անունները նշանակուած են իւրաքանչիւր շիշի փաթեթուած վկայագրերու մէջ։
Հիւանդանոցներու մեծ մասին մէջ այդ գօնեարը կը գործածուի։
Մէնարա ս եղրարք ի Պիրէոն Աբ լոնի կամ Բարտիմարքիի հրապարակը գտնուած Ամրոս անուն գործարանին մէջ խաղողի ոգիէ ամեն տեսակ ոգելից ըմպելիներ եւ մանաւանդ մեծ քանակու թեամբ ու ըստ պատուերանն։ Այս վերջ նը տարաւով կը ծախուի։
Միակ ներկայացուցիչը բովանդակ Եւրոպիոյ համար, Թրեանաֆիլօրը լոս եղրարք, Ղալաթիա, Մոմհանէ Թիւ 53 եւ 69։

SELS EFFERVESCENTS LE PERDRIEL

SELS DE LITHINE
Effervescents
LE PERDRIEL
Contre la Goutte, la Gravelle et les Rhumatismes
Assimilation Sûre.

ANTIPYRINE
Effervescente
LE PERDRIEL
Contre Douleurs, Migraines, Mal de Mer, etc.
Ne produisant ni Crampes ni Nausées.

LE PERDRIEL et Cie, Paris.

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՄԱՅԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Ի ԲԵՐԱ, ԹԻՒՆԷԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, Ի ՊՈԼԻՍ, ԿԱՄՈՒՐՋԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

Վերջնապէս հաչուեյարդարութիւն՝ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ՆԻԻԹԵՐՈՒ ՋՆՋՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ, 50%—60% զեղչով։
Մեծ վաճառահանութիւն էրիկ մարդոց, տղոց և մանչերու հանդերձեղինաց, մեծապէս զեղչուած գիներով, ամեն մոդում արհամարհելով

ԻԻՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՈՒՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հաստատեալ է Փարիզ էր Կէզրոնատեղին, Պանտ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք Լիոնիոն-Լիոնի	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑ. ՊԱՆԳԱՆ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 42

COMP. RUSSE
RD NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՂԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք
Թ2. 17/29 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դ2. 18/30 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դ2. 19/21 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Հ2. 19/31 Սուրհանդակ դէպի Փոր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Ե2. 20/2 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 21/23 Ալեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱԶԴ.— Ապրիլ 18/30, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսոյն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գեղեցիկ Զմիւռնիոյ մէջ սիտի հանդիպին Թրիեսթի, Պէյրութ, եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գաղզ շոգ նաւին 263

Արտօնատէր Ս. ՏԱՐԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ